

МАГУТНАСЦІ ПАТРЭБНЫЯ ЭНЕРГАСІСТЭМ

Канстанцін ЖЭБРУН, намеснік генеральнага дырэктара РУП «Брэстэнерга» па капітальнаму будаўніцтву:

— Важнейшая генеруючая крыніцай нашага рэгіна з'яўляецца Бярозаўская ДРЭС. Яна вырацоўвае больш за 90 працэнтаў усёй электраэнергіі па вобласці. Летась мы завяршылі рэканструкцыю 3 і 4 энергаблокаў станцыі, і вынікі не прымусілі сябе доўга чакаць. Значна знізіўся сабекошт электраэнергіі за кошт змяншэння ўдзельнага расхода паліва, так што зараз Бярозаўская ДРЭС вырацоўвае канкурэнтаздольны энергетычны прадукт, які запатрабаваны не толькі на ўнутраным рынку, але і на рынку Заходняй Еўропы. Акрамя таго, магутнасць станцыі павялічылася больш як на 130 МВт (Брэст ужывае каля 120 МВт), што і дало магчымасць РУП «Брэстэнерга» наладзіць экспарт электраэнергіі.

Аб'ём інвестыцый, накіраваных у Брэсцкую энергасістэму за апошняю п'яцігодку, склаў больш за 500 млрд рублёў за 2006—2010 гады запланавана асвоіць сродкаў у 2 разы больш. Асноўным накірункам інвеставання застанецца нарошчванне энергетычных магутнасцяў вобласці за кошт замены састарэлага маламагутнага абсталявання на новае больш эфектыўнае. Так плануецца прадоўжыць рэканструкцыю 5 і 6 энергаблокаў, якія сёння працуюць на экспарт Бярозаўскай ДРЭС, пабудавач Брэсцкую ТЭС-2, развіццё электрасеткавае будаўніцтва, малую энергетыку, сацыяльную сферу.

СЭЛЕТА...

— Вялікі аб'ём работ быў выкананы ў Баранавічах. Рэканструкцыя закрэпала ЦЭЦ, дзе генератар магутнасцю 6 МВт быў заменены на новы — 12 МВт. Была пабудавана цэплагамістраль, якая злучыла кацельню Паўночнай, што працавала дагэтуль у аўтаномным рэжыме, і ЦЭЦ. Гэтыя меры далі магчымасць не толькі павысіць надзейнасць цэплагабеспячэння спажывцоў, што будзе добрым падарункам да надыходзячых святаў, але і палепшыць

Брэсцкая энергасістэма сёння вырацавала больш за 4 млрд кВт/г электрычнай энергіі. Гэта трэці паказчык па рэспубліцы сярод абласных аб'яднанняў. Дзякуючы вялікай рабоце па развіццё электрагенеруючых магутнасцяў правадзячай Брэстэнерга за апошняю п'яцігодку вырацаванай энергіі хапае не толькі на патрэбы Брэстчыны, але і на пастаўку ў суседнія вобласці і на экспарт за межы Беларусі.

эфектыўнасць выкарыстання энергарэсурсаў. Так, на летні перыяд, калі патрэба ў цеплавой энергіі наймнога змяншаецца, кацельню Паўночная можна будзе закрансераваць і выкарыстоўваць толькі магутнасці ЦЭЦ, эканомячы пры гэтым значныя сродкі.

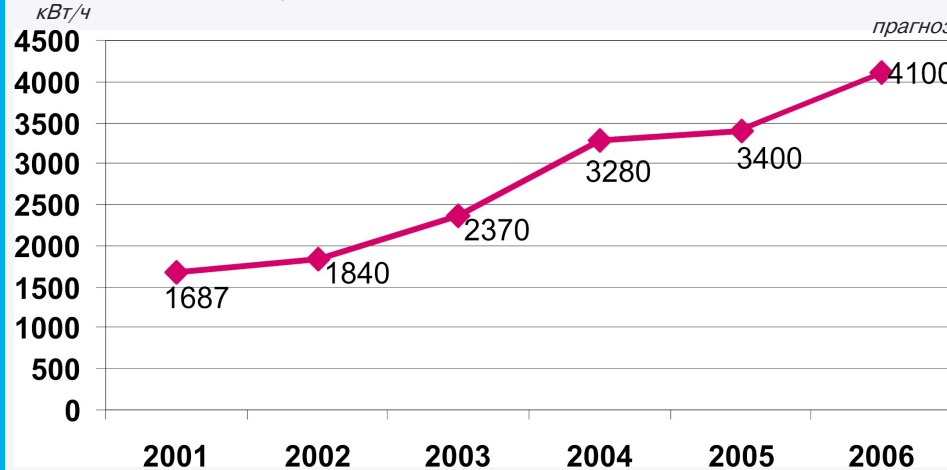
Да пачатку 2007 года плануецца запуск 2 котлаагрэгатаў прадукцыйнасцю 10 т. пары/г на Пінскай ЦЭЦ, якія будуць працаваць на адыкодах дрэваапрацоўкі. На аб'екце зараз вядуцца актыўныя будаўнічыя работы (больш за 300 чалавек працуюць у трохменным рэжыме). Важна тое, што з пачаткам работы катлоў і турбаагрэгатаў магутнасцю 3 МВт агульны прырост магутнасці на станцыі складе 16 працэнтаў, і дасягнуты ён будзе за кошт выкарыстання мясцовых рэсурсаў паліва. Гэта дасць магчымасць штогод замяшчаць 13 млн м³ газу (што на сённяшні дзень эквівалентна 1 млн долараў ЗША) адыкодамі дрэваапрацоўкі.

Пакуль мы толькі робім першыя крокі ў развіцці малой гідраэнергетыкі, гэты накірунак патрабуе вывучэння перадавога вопыту краін Заходняй Еўропы, дадатковых распрацовак. На тэрыторыі нашай гаспадаркі «Аграэнерга «Зеляневічы», на возеры Паперня ўжо працуе міні-ГЭС. Будаўніцтва яшчэ двох плануецца на наступны год.

Узросцшыя магутнасці сістэмы патрабуюць надзейнай і эфектыўнай транспарціроўкі, таму РУП «Брэстэнерга» вялікую ўвагу надае рэканструкцыі і будаўніцтву ліній электраперадачы. У наступным годзе будуць завершаны работы па пераводу 100-кіламетровага ўчастка Бярозаўскай ДРЭС — Баранавічы з напружання 220 кВ на 330 кВ. Такім чынам, мы звязам Бярозаўскую ДРЭС з Баранавіцкай падстанцыяй, якая працуе на напружанні 330 кВ. Але на гэтым работа не завершана. Перад прадпрыемствам стаіць заданне да 2008 года звязаць лініямі 330 кВ Бярозаўскую ДРЭС і Брэст, павысіўшы тым самым надзейнасць энергаабеспячэння абласнога цэнтра і эфектыўнасць транспарціроўкі электраэнергіі на экспарт.

Значныя аб'ёмы работ выконваюцца пры будаўніцтве размеркавалых сетак напружаннем 0,4—10 кВ, якіх сёлетна было пабудавана больш за 700 км. Такім чынам, разам з рэканструкцый ідзе новае будаўніцтва з прымяненнем перадавых тэхналогій, асабліва актыўна ў аграгарадках, у рамках праграмы па адраджэнню і развіццю вёскі.

Выпрацоўка электрычнай энергіі РУП «Брэстэнерга»

Да ацпляльнага сезона был адрамантаваныя запланаваныя 8 км цеплавых сетак, на наступны год рамонтныя работы закрэпуча яшчэ 10 км. Дарэчы, сёння замена вядзецца ў асноўным на папярэдняе ізаляваныя трубы, якія павышаюць надзейнасць цэплагабеспячэння і змяншаюць страты. Такім чынам, дзякуючы актыўнай мадэрнізацыі асноўных фондаў нам удалося знізіць паказчык зношанасці з 77 працэнтаў у 2000 годзе да 53 сёлетна, а да 2010 г. плануем дасягнуць яго да 35—40 працэнтаў.

КОМПЛЕКСНЫ ПАДЫХОД ДА КАДРАВАГА ПЫТАННЯ

Выпадковы людзей у энергетыцы няма, дысцыпліна і прафесіяналізм даўно сталі сінонімамі гэтай прафесіі. Гэта і не дзіўна, бо ад іх работы, ад работы кожнага на сваім месцы залежыць вельмі шмат (і прамысловасць, і транспарт, і банкі, і ўтульнасць нашых кватэр і дамоў...)

Уладзімір ШЫШКО, генеральны дырэктар РУП «Брэстэнерга»:

— Сёння ў нашай абласной сістэме працуе больш за 6000 чалавек, і мы назіраем працэс змены пакаленняў энергетыкаў. Павялічваецца колькасць маладых спецыялістаў. Мы зацікаўлены ў іх прафесійным росце. Летась мы завяршылі мадэрнізацыю нашага Навучальнага цэнтра, які па ацэнках міжвежных спецыялістаў стаў лепшым на прасторах СНД. У ім створана сучасная навучная база, працуе адзін з лепшых у рэспубліцы вучэбных палігонаў. Акрамя таго, мы вырашылі комплексна падрыхтаваць працэсу павышэння кваліфікацыі і звязаць яго з аздараўленнем работнікаў. Так, у будынку цэнтра знаходзіцца аснашчаны сучаснай тэхнічай медпункт, працуе працэдурны кабінет, трэнажорная зала. Штогод тут праходзяць абаучэнне, павышэнне кваліфікацыі, і аздараўленне больш за 1000 работнікаў нашага прадпрыемства і іншых падраздзяленняў беларускай энергасістэмы, праводзяцца рэспубліканскія і міжнародныя спаборніцтвы.

Вялікую ўвагу мы стараемся ўдзяляць сацыяльнай сферы прадпрыемства. Штогод на яе з прыбытку РУП «Брэстэнерга» выдаткоўваецца 2—3 млрд рублёў. У нас на балансе Белаэзерскі санаторый-прафілакторый, які сёлетна пасля комплекснай рэканструкцыі прыняў больш за 700 чалавек. Разам з кардынальнай перабудовай жылга комплексу ў санаторыі была створана вялікая аздараўленчая база, для якой была закуплена сучасная тэхніка.

Не забываем мы і пра дзяцей нашых работнікаў. У Баранавіцкім раёне на возеры Гаць працуе дзіцячы лагер на 360 месцаў, там створаны цудоўныя ўмовы для дзяцей. Штогод у рамках міжнароднага супрацоўніцтва ў нашым лагеры аднаўчаюць і групы дзяцей энергетыкаў з Еўропы. У наступныя 5 гадоў мы плануем пашырыць і мадэрнізаваць яго базу.

Па магчымасці мы стараемся дапамагчы нашым работнікам вырашыць жыллёвае пытанне. У наступным годзе ў Брэсце пачнуцца работы па будаўніцтве інтэрната для маладых энергетыкаў. Прадугледжана ў нас і праграма будаўніцтва жылля на долевых умовах. Работнік можа атрымаць ад прадпрыемства пазыку на выгадных умовах: пад 6 працэнтаў гадавых і тэрмінам да 25 гадоў. Дзякуючы таму, што ўвага да жыллёвых пытанняў носіць не разавы, а сістэматычны характар, сёння мы ўжо можам назіраць станоучую дынаміку ў вырашэнні звязаных з ім праблем.

Паважаныя калегі і сябры, вітаючы вас з Днём энергетыка і 75-годдзем Беларускай энергасістэмы. Прыміце ішчырую падзяку за наш дзейснае супрацоўніцтва, за ваш вопыт і прафесіяналізм, надзейнасць і адданасць рабоце і пажаданне паспяховай плённай дзейнасці, невычарпальнай энергіі, новых працоўных поспехаў, ішчасця і дабрабыту вам і вашым сем'ям!

Бярозаўскі санаторый-прафілакторый.

ЗАМЕСТ КАЦЕЛЬНІ — ЭНЕРГІЯ СОНЦА

— Геліятэхніка (навука аб пераўтварэнні сонечнай энергіі ў іншыя віды энергіі) сёння актыўна развіваецца па ўсім свеце і паступова са стадыі даследавання пераходзіць у прыкладную, — расказвае кандыдат тэхнічных навук, загадчык лабараторыі тэрмарэгулявання Інстытута цепла- і масаабмену імя А. Лыкава НАНБ Сяргей Коўнеў. — Лідарамі ў распрацоўцы сонечных энергетычных сістэм з'яўляюцца Данія, Германія, Вялікабрытанія — краіны, якія ў год атрымліваюць сонца не больш за Беларусь. Таму гаварыць, што для нас гэты накірунак перспектыўны, не варта.

Утылізаваць усе сто працэнтаў атрымліваемай сонечнай энергіі пакуль чалавечства не навучылася. Каэфіцыент карыснага дзеяння геліяэнергетычных устаноўкаў вагаецца ў прамежку ад 30 да 90 працэнтаў.

Увогуле сонечную энергію можна выкарыстоўваць у некалькіх напрамках, асноўным з якіх — аtryманне цяпла (нагрэву вады і паветра) і «адбыванне» фоталектрычнасці. Калі ж устанавіць фоталектравы станцыю ў Беларусь, яна будзе даваць энергію ў 20—30 разоў даражэйшую, чым абыдодзіцца зараз нам нашы кабеляныя кілават-гадзіны. Фоталектаны сёння выкарыстоўваюць у кішчэнных калектарах, ручных гадзінніках. Кітайцы дзядушлі рабіць бейсболкі з міні-вентылятарами, якія працуюць на фоталектэнтах (кампфорт галаве ў любую спеку забяспечаны). Яны ж устанавілі ўздоўж хуткасных магістральных тэлефонаў-аўтаматаў, якія таксама «спікуюцца» напраму ад сонца.

Выкарыстанне сонечнай энергіі для нагрэву вады і паветра (які ў прамысловасці, так і ў быццё) — перспектыўны для Беларусі накірунак. Першыя крокі нашымі вучонымі былі зробленыя яшчэ 30 гадоў таму, а ўшчыльна развіццё азначаную тэму пачалі з устанавленнем незалежнасці, калі цэны на энерганосёбіцы пачалі расці.

— Натуральна, больш сонца на тэрыторыі нашай краіны летам, а значыць, летам яго энергію прасцей утылізаваць. Зімой працэсу перахаджвае воблачнасць і значныя страты атрыманнага цяпла за кошт рассяявання ў халодным паветры, — расказвае Сяргей Уладзіміравіч. — Летам — перыяд актыўных сельскагаспадарчых і будаўнічых работ, усе яны, як правіла, патрабуюць велізарных энергатазрат. Навошта для гэтага спаліць нафту ці газ, калі можна ўзяць на ўзбярэжжы нашу геліяэнергетычную ўстаноўку (геліякалектар) і выкарыстоўваць энергію сонца? Акрамя таго, летам людзі актыўна аплываюцца, выздзяюць у санаторыі, прафілакторыі, дзяцей аддаюць у аздараўленчыя лагеры. Гэтыя ўстановы таксама спажываюць энергію, таму заўсёды маюць побач кацельню, якая працуе на вадкім, цвёрдым паліве, ці на газу. У любым выпадку аддачываюцца ўдыхаючыя прадукты

Уважаемые коллеги! КОЛЛЕКТИВ РЕЧИЦКИХ ЭЛЕКТРИЧЕСКИХ СЕТЕЙ сердечно поздравляет вас с профессиональным праздником и 75-летием Белорусской энергосистемы!

Желаем всем коллективам белорусских энергетиков слаженности и безаварийности в работе, дальнейших успехов в труде на благо развития электроэнергетической отрасли. Пусть ваш повседневный труд приносит вам радость, станет источником благосостояния ваших семей и достойным вкладом в развитие экономики Республики Беларусь. Крепкого вам здоровья, безопасности труда, хороших взаимоотношений на работе и в семье, счастья в каждом доме.

Дорогие ветераны-энергетики! Выражаем вам искреннюю благодарность за ваш благородный и нелегкий труд, который и сегодня вдохновляет молодое поколение на достижение поставленных целей.

Желаем вам крепкого здоровья, долголетия и семейного благополучия.

спектр геліятэхнічных устройстваў, прызначаных для пераўтварэння сонечнай энергіі ў цеплавую на аснове высокатэхналагічных прычыпаў і апошніх навуковых распрацовак: гэта цеплатрубы, селектыўныя і сінтэтычныя пакрыцці, эфектыўная цэплагізацыя, парабалічныя і парабаліцыліндрныя канцэнтратары, лінызы Фрэнзля, шматконтурныя схемы, цэплаакумулятары.

ПА ЗІМЕ І ЛЕТА

меркавалі нашы продкі, прычым не абаяпіраючыся на паказаны розныя метэапрыборы. Яны проста ведалі, у які дзень на якія прыкметы трэба глядзець. Быў бы дзень...

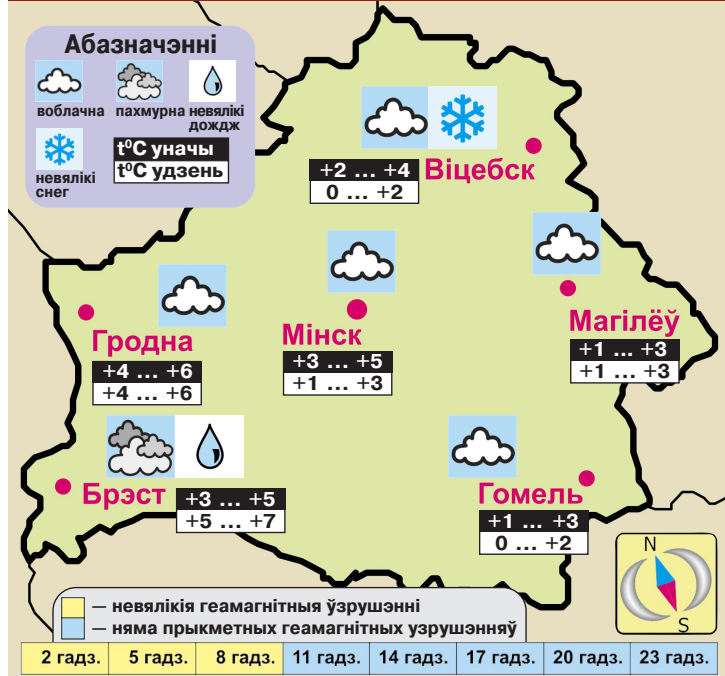
Адным з такіх незвычайных дзён у беларусаў справядку лічылася 22 снежня. Дзень астранамічнага зімовага сонцастання, самы кароткі дзень у годзе, усёго 7—8 гадзін святла. Што паспееш зрабіць?.. Традыцыі складалася вясняны: асноўныя народныя святы беларусаў накладваюцца на астранамічныя перыяды, звязаныя з сонцастаннем ці раўнадзенствам. У чым беларуская мстыка? Ды зразумела — у працы. Да дня зімовага раўнадзенства асноўная праца сялян пераходзіла ў хату. Але з'яўляўся і для забавы, дастаткова ўздацца народную прымаўку: «На Ганкі сядзіць ў санкі». Таму што прыйшла Святая Ганна. Тая самая, якая ў гэты цудоўны дзень пасля доўгіх гадоў няплоднасці зачала прасвятую Барбародзіцу. Пра цуд, які адбыўся са Святой Ганнай, беларусы даведалься, калі на нашу зямлю прыйшоў хрысціянства. І шанавалі святую сталі. Пры гэтым не забывалі пра свой народны календар. Прыход хрысціянства не здолеў выцесніць цалкам народныя святы і традыцыі, якія перадаваліся з пакалення ў пакаленне. У выніку атрымалася своеасаблівы сінтэз — калі да народнага свята далучылі хрысціянскае. Да народнага календара, які быў земляроўчы па паходжанню, далучыліся дні памяці святых і рэлігійныя святы.

Прагнозу надвор'я на вясну і лета рабілі па народных прыкметах, на якія глядзелі ў дзень зімовага раўнадзенства. Мяцеліца парануючалася з ветрам і дажджом, мороз — з ясным надвор'ем, адліга — з цёплым дажджом, па снезе меркавалі пра будучыя дажыжкі. Сухі снег — сухая вясна, сухое лета. А калі снежань такі, як зараз?.. Таму сапраўды варта чакаць цуду, які ўсё напавіць. Таму што дзень зімовага раўнадзенства яшчэ сведчыў і пра тое, што Каліда зусім блізка.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Сёння				
Сонца	Усход	Захад	Дзёжныя дні	Месяц
Мінск —	8.26	15.50	7.24	Маладзёж.
Віцебск —	8.23	15.32	7.09	Месяц у сузор'і Казярога.
Магілёў —	8.16	15.40	7.24	Імяніны
Гомель —	8.04	15.45	7.41	Пр. Ганны, Сафрона, Сцяпана; К. Язона, Францішка.
Гродна —	8.40	16.06	7.26	
Брэст —	8.32	16.15	7.43	

Надвор'е на заўтра

СЯРЭДНЯЯ СПЕЦЫЯЛЬНАЯ АДУКАЦЫЯ: ДЗЕНЬ ЗАЎТРАШНІ...

...або На каго ісці вучыцца будучым выпускнікам

Паводле інфармацыі Міністэрства адукацыі, у наступным годзе амаль удвая скароціцца колькасць выпускнікоў базавых школ, а ў 2009 годзе чакаецца істотнае скарачэнне колькасці выпускнікоў сярэдняй школы. Няцяжка прадказаць, што ва ўмовах дэмаграфічнага спаду рэзка павысіцца канкурэнцыя паміж ВНУ, сярэднімі спецыяльнымі і прафесійна-тэхнічнымі навучальнымі ўстановамі, якія будуць вымушаны змагацца за свайго абітурыента. Можна не сумнявацца, што перавага ў гэтай барацьбе будзе ў ВНУ, якія па традыцыі «знімаюць» з конкурсу «варшкі». А цяжэй за ўсё дэвядзецца сярэднім спецыяльным навучальным установам. У немалой ступені поспех уступнай кампаніі ў кожнай асобна ўзятай установе адукацыі будзе залежыць ад эфектыўнасці прафэрыентацыйнай работы. Аб гэтым на Рэспубліканскай нарадзе, прысвечанай удасканаленню і далейшаму развіццю сістэмы сярэдняй спецыяльнай адукацыі, гаварыў міністр адукацыі нашай краіны Аляксандр РАДЗЬКОЎ.

Фота БЕЛТА

У 2006 годзе сярэдні конкурс у ССНУ на дзённую форму навучання склаў 2,7 чалавека на адно бюджэтнае месца (на аснове базавай адукацыі — 3 чалавекі на месца, на аснове агульнай сярэдняй адукацыі — 2,5 чалавека на месца і прафесійна-тэхнічнай адукацыі — 2 чалавекі на месца).

У тэхнікумы і каледжы Мінадукацыі сярэдні конкурс быў 2,9 чалавека на адно бюджэтнае месца, у педагагічных каледжы і вучылішчы — 3,5, ва ўстановы Мінікультуры — 2,1, аховы здароўя — 3,0, Мінсельгасхарча — 2,0, Беларускай чыгункі — 4,3 і канцэрны «Беллегіграм» — 2,9 чалавека на месца.

Па-ранейшаму лізіруюць па папулярнасці сярод маладых людзей эканамічныя, юрыдычныя і асобныя тэхнічныя спецыяльнасці. Для прыкладу, у Юрыдычным каледжы БДУ конкурс на «правазнаўства» склаў 17,2 чалавека на месца, на «за межных мовах» у педагагічным каледжы МДПУ — 15,8 чалавека. На спецыяльнасці «цырульніцкае мастацтва і дэкаратыўная касметыка» ў Мінскім дзяржаўным тэхналагічным каледжы было зарэгістравана 14,3 прэтэндэнта на кожнае месца, а ў Мінскім дзяржаўным архітэктурна-будаўнічым каледжы на спецыяльнасці «архітэктура» — 14,1 чалавека на месца.

Сярод паступіўшых выпускнікоў сярэдніх школ сельскай школыні складаюць 53 працэнты, што сведчыць аб прыцягальнасці і даступнасці сярэдняй спецыяльнай адукацыі менавіта для сельскай моладзі.

Без уступных іспытаў на спецыяльнасці, дзе конкурс у папярэдні год не перавышаў 1,5 чалавека на месца, запісана 4075 чалавек, або 14 працэнтаў ад агульнай колькасці паступіўшых.

Сярэдні конкурс на завочную форму навучання склаў у дзяржаўных ВНУ 1,8 чалавека на адно бюджэтнае месца (у 2005 годзе конкурс быў 2,6).

Усяго прыём на ўзровень сярэдняй спецыяльнай адукацыі ажыццяўлялі 208 навучальных устаноў, якія прапановалі абітурыентам 150 спецыяльнасцяў і больш за 300 спецыялізацый.

У адрозненне ад многіх іншых краін былога Саюза беларусам удалося захаваць сістэму сярэдняй спецыяльнай адукацыі. Больш таго, спецыялісты сярэдняга звяна запатрабаваны на рынку працы: ад агульнай колькасці занятых у народнай гаспадарцы сярэдняй спецыяльнай адукацыі маюць 22,6 працэнта работнікаў. «Без сярэдняга звяна вытворчасці няма, сёння сярэдняя спецыяльная адукацыя патрэбная нават рабочаму», — падкрэсліў міністр. Аб вялікім значэнні, якое мае для беларускай эканомікі сістэма сярэдняй спецыяльнай адукацыі, сведчыць і зацверджаны ўрадам Дзяржаўная праграма развіцця сярэдняй спецыяльнай адукацыі, разлічаная да 2010 года, якая вызначае яе далейшыя перспектывы.

Адна з самых складаных задач — вызначыць, якія кадры з сярэдняй спецыяльнай адукацыі могуць спатрэбіцца праз некалькі гадоў і з якім багажом ведаў. Паводле слоў намесніка міністра адукацыі Аляксандра ЖУКА, Мінадукацыі сумесна з Мінэканомікі былі вызначаныя прагнозы паказчыкі прыёму на 2006—2010 гады ў разрэзе профілю адукацыі і формай навучання з улікам дэмаграфічнай сітуацыі да 2015 года і патрэбы ў кадрах. Так, за наступныя пяць гадоў у сярэдніх спецыяльных навучальных установах плануецца падрыхтаваць і выпусціць 218 тысяч спецыялістаў. На аснове даследаванняў патрэб рынку працы і прапанов наймальніку за два апошнія гады ў ССНУ было ўведзена 10 новых спецыяльнасцяў і 20 спецыялізацый.

У 2007 годзе ў некаторых ССНУ плануецца ўвесці новую спецыяльнасць «Турызм і гасціннасць». Згодна з Нацыянальнай праграмай развіцця турызму, прагназуюцца, што да 2010 года патак замежных турыстаў у Беларусь вырасць на 6 разоў у параўнанні з 2005 годам. У 2008—2010 гадах распачнецца будаўніцтва новых буй-

ных турыстычных комплексаў і фарміраванне цэнтраў турызму міжнароднага значэння. Адпаведна спатрэбіцца і новыя спецыялісты. Заказ на падрыхтоўку спецыялістаў у сферы турызму, аграэкатурызму і гасцінчнай гаспадаркі паступіў у Мінадукацыі ад міністэрстваў спорту і турызму і жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

А вось набор на незапатрабаваныя спецыяльнасці, наадварт, будзе змяншацца. Сёлета, напрыклад, на 33 працэнты быў скарачаны прыём на дзённую бюджэтную форму навучання на юрыдычныя спецыяльнасці, на 28 працэнтаў — на эканамічныя спецыяльнасці і на 24 працэнты — на спецыяльнасці педагагічнага профілю. Адначасова з гэтым быў павялічаны прыём на спецыяльнасці метала і дрэваапрацоўкі, аўтамабільнага транспарту, будаўніцтва дарог, транспартных аб'ектаў і на «праграмае забеспячэнне інфармацыйных тэхналогій». Амаль у 1,5 раза быў павялічаны мэтавы набор на спецыяльнасці лясной гаспадаркі і аховы здароўя.

Цяпер кантрольныя лічбы прыёму ў ССНУ вызначаюцца з улікам працэнта размеркавання выпускнікоў і наяўнасці

хальнага апарату, санаторый «Белая Вежа» ў Камянецкім раёне «спецыялізуецца» на захворваннях органаў кровазвароту, стрававання, дыхання і апорна-рухальнага апарату, а санаторый «Вяжыц» ў Маладзечанскім раёне — на апорна-рухальным апарце і сардэчна-судзістай сістэме.

Сёлета ўсе санаторыі для ветэранаў і інвалідаў прайшлі дзяржаўную атэстацыю і атрымалі другую катэгорыю. Паводле слоў Ірыны Сікорскай, тут ёсць сучаснае абсталяванне для дыягностыкі і лячэння. Што ж да асабліваўсцў здраўніц, то, у прыватнасці, «Бярэзіна» мае на бліжэйшым на свайму складзе да трускавецкай мінеральную вадку і ўласную водапразлячэбніцу, санаторый «Ясельда» — водалячэбніцу і гразельчэбніцу з выкарыстаннем сапрапелевых граэў, «Белая Вежа» можа прапанаваць водалячэбніцу з міні-аквапаркам, басейнам і падводным гідрамасажам, а санаторый «Вяжыц» забяспечаны ўсімі прыстасаваннямі для перасоўвання і пражывання інвалідаў-калясачнікаў.

— Той факт, што за апошнія гады нашы санаторыі значна палепшылі ўласную медыцынскую базу і прапанавалі новыя віды паслуг, усім не выпадкова, — падкрэслівае Ірына Сі-

корская. — Бо сам сэнс існавання падобных устаноў — магчымасць прайсці «дадатковае» лячэнне.

ЧАРГА З РАНЕЙШАГА АДЛІКУ

Варта падкрэсліць адроз: з новага года непасрэдна механізм выдачы пуйцёвак стане іншым. Каб прайсці санаторна-курортнае лячэнне і аздараўленне, ветэраны і інваліды павінны звяртацца ўжо не ў органы па працы і сацыяльнай абароне, а да спецыялізаванага Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленню і санаторна-курортнаму лячэнню насельніцтва па месцы пражывання. Уласна кажучы, спецыялісты прадставіцьцэў цэнтра ў гарадах і раёнах і будуць «весці» чаргі. Аднак якраз тут і ўзнікае некалькі па-сапраўднаму няпростых пытанняў.

Да прыкладу, непрацуючы інвалід І І І груп незалежна з прычыны захворвання можа быць накіраваны на аздараўленне не больш чым адзін раз на працягу 2 гадоў. Аднак гэта — варыянт лепшы. На справе ж даводзіцца канстатаваць, што чакаць сваёй чаргі цалкам магчыма па 3—5 гадоў. І ўсё ж, які лёс чакае «льготнікаў», якія падалі заявы сёлета ці летась, аднак так і не змагі патрапіць у санаторыі да 1 студзеня?

— Органы па працы і сацыяльнай абароне перадалі спецыялістам прадставіцьцэў Рэспубліканскага цэнтра ў гарадах і раёнах поўную інфармацыю па інвалідах і непрацуючых пенсінерах, якія маюць патрэбу ў санаторна-курортным лячэнні, — значнае Ірына Сікорская. — Зараз спецыялісты цэнтра маюць заявы, дэведкі УКК, звесткі аб выдзеленых пуйцёўках на працы 2005—2006 гадоў. І ў сваю чаргу гэта даць магчымасць захаваць ранейшую чаргу — з моманту падачы заявы і пастаўкі на ўлік у органы па працы і сацыяльнай абароне.

АПЛАТА Ў «ПРЫВЯЗЦЫ» ДА ДАХОДУ

Традыцыяна актуальна, і асабліва апошнім часам, тэма — аплата за аздараўленне. Тут таксама абдуццэ пэўныя змены. Так, адзначае Ірына Сікорская, з новага года пуйцёўкі для непрацуючых інвалідаў І І І груп застаюцца бясплатнымі. А вось для інвалідаў ІІІ групы і непрацуючых пенсінераў (а, дакладней, для ветэранаў працы) ўводзіцца прынцып частковай аплаты — у залежнасці ад памеру грашовых даходаў за апошнія 12 календарных месяцаў перад атрыманнем пуйцёўкі ў параўнанні з сярэднім зарплатай па краіне за пазамінулы месяц адносна месяца выдачы пуйцёўкі. Прычым пад самай даходамі маюцца на ўва-

зе зарплата, грашовае забеспячэнне, пенсія, стыпендыя, а таксама даходы асоб, што самастойна плаціць страхавыя ўзносы ў Фонд сацыяльнай абароны насельніцтва.

СУПРАВАДЖАЛЬНІК ТОЛПЫ З ПАЦВЯРДЖЭННЕМ

Асобная гаворка аб суправаджальніках. Паводле слоў Ірыны Сікорскай, з новага года асобы, што суправаджаюць у санаторна-курортныя ці аздараўленчыя арганізацыі інваліды І групы і дзяцей-інвалідаў ва ўзросце да 18 гадоў, будуць забяспечвацца пуйцёўкамі бясплатна. Аднак — без лячэння. І пры ўмове, што неабходнасць непасрэдна ў суправаджэнні будзе пацверджана запіскам урачэбна-кансультацыйнай камісіі.

ДАПАМОГІ ЗАМЕСТ КАМПЕНСАЦЫІ?

З 1 студзеня скасуюцца ранейшыя сістэма кампенсаций за наявыжараную пуйцёўку. І адначасова — увядзецца грашовая дапамога на аздараўленне ў памеры 10 базавых велічынь. Прычым пры невыкарыстанні пуйцёўкі на працягу года права на такую дапалату атрымае Герой Беларусі і Савецкага Саюза, Герой Сацыялістычнай Працы, поўныя кавалеры ордэнаў Айчыны, Славы і Працоўнай Славы, непрацуючы інваліды Вялікай Айчыннай вайны

і інваліды баявых дзеянняў на тэрыторыі іншых дзяржаў, непрацуючыя ўдзельнікі Вялікай Айчыннай і непрацуючыя асобы, што прымалі ўдзел у складзе спецыяльных фарміраванняў у размінраванні тэрыторый ці аб'ектаў пасля вызвалення ад нямецкай акупацыі ў 1943—1945 гадах, а таксама непрацуючыя грамадзяне з ліку ваеннаслужачых, асоб кіруючага і радавога састану органаў унутраных спраў, органаў і падраздзяленняў па надзвычайных сітуацыях, органаў фінансавых расследаванняў, якія сталі інвалідамі ў выніку ранення, кантузіі, знячэння ці захворвання, што былі атрыманы пры выкананні службовых абавязкаў.

— Прычым тут жа трэба мець на ўвазе адзін нюанс, — заўважае Ірына Сікорская. — Грамадзянам, якія зараб маюць права на кампенсатый і па тых ці іншых прычынах сёлета не скарысталіся сваім правам на санаторна-курортнае лячэнне, усё ж атрымаюць гэтыя кампенсатый ў памеры сваёй сёнежняй пенсіі да 1 ліпеня 2007 года. А, адпаведна, выплата грашовых дапамог на аздараўленне будзе прадзвіжца ўжо ў 2008 годзе — зразумела, зноў-такі ў выпадку неатрымання самой пуйцёўкі.

Сяргей ГРЫБ.

Маладзёжны праект — заўжды адкрыты

Завяршыўся фестываль маладых ініцыятыў «Адкрыты праект — маладзёжнае супрацоўніцтва». У гэтым годзе ён набыў статус міжнароднага. Фестываль раней быў рэспубліканскім і толькі сёлета ў нашу краіну прыехалі госці з Украіны і Расіі.

— Асноўная мэта гэтага мерапрыемства — абмен вопытам, — гаворыць Ірына ДЫЛЬ, начальнік упраўлення па справах моладзі Міністэрства адукацыі. — Беларускія маладзёжныя арганізацыі павінны супрацоўнічаць з такімі ж у суседніх краінах. Наша задача — дапамагчы ім у гэтым, пралічыць напрамкі супрацоўніцтва, на-меціць мерапрыемствы, тэрміны.

У выніку былі падпісаны міжведамасныя пагадненні ў сферы маладзёжнай палітыкі паміж Беларуссю, Украінай і Расіяй. Асобным радком пазначана супрацоўніцтва паміж маладзёж Беларусі і Курскай вобласці. У рамках фестываля было праведзена пасяджэнне «круглага стала» лідараў маладзёжных і дзяціных аб'яднанняў. На яго былі запрошаны кіраўнікі аддзелаў па справах моладзі з усіх абласцей нашай краіны. Гаспадары і госці аднаго знаходзілі агульную мову і разумеі адзін аднаго.

— Чарговы раз мы ўпэўніліся, што Беларусь — гэта краіна адкрытых сэрцаў, — сказаў Міхаіл Вінічэнка, госць фестываля з Масквы.

Наталля ТАЛПІНСКАЯ.

ЖЫЦЦЁ «НА АКЦЫЯХ», альбо Яшчэ адзін спосаб падзарабіць студэнту

Думаю, не памылюся, калі скажу: у наш час ледзь не кожнага студэнта хвалюе пытанне, дзе можна падзарабіць грошай. Асабліва актуальнае гэтае пытанне для дзяўчат: расходу ў сучасных прыгажунь не самыя маленькія. Гэта і касметыка, і моднае адзенне, і дыскатэка... Усяго і не пералічыць. Але пытанне застаецца адкрытым — дзе ж знайсці на ўсё грошы? Можна, канешне, напасці ў бацькоў — калі не сорамна. Альбо ў свайго маладога чалавека — калі такі ёсць, а сумлення ў дзяўчыны засталася малавата. Але і ў першым, і ў другім выпадку з вялікай доляй верагоднасці можна атрымаць адмову. Тады застаецца апошняе — накіравацца на заробкі самай. Але дзе можа працаваць студэнтка дзённага аддзялення ўніверсітэта? Разшэ-не ёсць — стаць прамоўтарам!

ПРАМОЎТЭРЫ? А ХТО ГЭТА ТАКІЯ?

У вялікіх магазінах, гіпермаркетах вы, хутчэй за ўсё, не раз сустракалі ветлівых і актыўных дзяўчат, што праводзілі рэкламныя акцыі і давалі вам падарункі за набывіццэ прадукцыі пэўнай маркі. Вось гэта і ёсць прамоўтэры!

У свой час фінансавыя цяжкасці не абышлі і мяне. Праблема патрабавала вырашэння. І яно было знойдзена даволі хутка — я пачала працаваць прамоўтэрам адной кампаніі, што займалася вытворчасцю сродкаў гігіены. «Значыць, запамінаў? Дыскаўнтар «На недзельку», пачынаем у 16 гадзін. Толькі ж не спазніліся! Інакш аштрафуюць!» — дае мне кароткі ўказанні мая будучая калегі, студэнтка аднаго з мінскіх універсітэтаў Таня, якая ўжо даўно працуе прамоўтэрам. Што ж, будзем старацца.

«...НЕ ПРАХОДЗЬЦЕ МИМА!»...Мой рабочы дзень пачынаецца ў 16 гадзін, калі патэнцыйныя ладункі пачынаюць вяртацца з работы і магазіны на сваім шляху не прапускаюць амаль ніколі. Наперадзе — 4 гадзіны ветлівых усмешак кожнаму наведвальніку дыскаўнтару, бадзёрае паўтарэнне рэкламнага тэксту і гаўтэрнасць адказаў на любое пытанне лапункіка, што датычыцца нашай прадукцыі.

Шчыра кажучы, раней я лічыла, што прасцей працы і быць не можа: толь сабе, паўтары кароткі тэксік. Як жа я памылялася! Тэкст павінен гучаць кожныя некалькі хвілін. Больш за тое... «Кажы гучней, каб цябе ўсе чулі. Разумееш, калі Даша, наш супервайзер (чалавек, які кантралюе працу прамоўтэраў. — Аўт.), прыйдзе нас правяраць, а мы будзем маўчаць або паўтараць тэкст ціхенька, то нас чакае... Правільна, штраф», — вучыць мяне Таня.

Ужо праз паўгадзіны майей працы прамоўтэрам голас становіцца слабым і хрыплым. «Нічога, прывыкнеш!» — падбадзёрвае мяне Таня. Але ж каб толькі працэс прамоўтэраў зводзілася да простага паўтарэння тэксту!...

Мы з Таняй працуем па чарзе. Спачатку я стаю каля рэкламнай стойкі, гучна паўтараю тэкст. Да мяне ў гэты час падыходзяць удзельнікі акцыі, аддаюць свае чэкі, а я выдаю ім невялічкі падарунак. «Дробязь, а прыёмна!» — весела прызнаецца адна з па-

купіцы. Таня ў гэты час стаіць калі паліцы з прадукцыі нашай кампаніі і прапануе ўсім наведвальнікам прыняць удзел у нашай акцыі. Праз некаторы час мы мяняемся месцамі. Заўважаю, што тады не так стамляюся.

ДЫСЦЫПЛІНА — ПЕРШ ЗА УСЁ

...Што асабліва здзіўляе, дык гэта тая неверагодная колькасць штрафаў, якімі могуць пакараць прамоўтэра. Як патлумачыла мне Таня, аштрафаваць могуць за спазненне (нават самае нязначнае), за маўчанне або ціхае прамаўленне тэксту, за размовы па мабільным тэлефоне, за кетлівыя размовы з хлопцамі (яны вельмі часта падыходзяць знаёміцамі), за адлучэнне са свайго рабочага месца, за крадзеж падарункаў, за няправільнае выдзненне справядзачы па працы... Штрафуецць звычайна гадзінамі. Так, калі цябе аштрафавалі на адну гадзіну, то гэта значыць, што грошы табе заплаціць не за чатыры гадзіны, а толькі за тры. За грубыя парушэнні штрафуюць і на цэлы дзень: працаваць працуеш, а грошай не атрымліваеш. Крыўдна, канешне ж...

Але затое які эффект! Дзяўчаты прамоўтэры феноменальна хутка становяцца пунктуальнымі, галасістымі і ветлівымі.

АДПРАЦАВАЛІ...

На гадзінніку 19.47. Патак наведвальнікаў дыскаўнтар паціху пачынае раздзецца. А ўсё гэта значыць, што мой рабочы дзень пакрысе набліжаецца да канца. Мы з Таняй пачынаем збірацца: падлічваем колькасць выдадзеных падарункаў, колькасць прададзеных адзінак прадукцыі. Астаткі падарункаў акуратна складаем у адзін пакет. Нашы спецыяльныя прамоўтэрскае курткі накіроўваюцца ў другі пакет. Мы разбіраем рэкламную стойку, пакоўваем яе і зацягваем у спецыяльна адведзенае адміністрацыйнае дыскаўнтар месца. Каб яна нікому не перашкаджала.

Вось і ўсё. Рабочы дзень закончаны. Тэлефаную супервайзэру Дашы і кажам, што працаваць закончылі, а вынікі выдатныя, больш за 130 прададзеных адзінак прадукцыі. Даша нас хваліць. А вось цяпер можна ехаць дадому — адпачываць і вучыцца. Бо праца працаю, а заняткі ва ўніверсітэце ніхто не адмяняў!

«ТАБЕ ГЭТА ТРАБА?»

За час сваёй працы прамоўтэрам я чула гэта пытанне ад сваіх бацькоў кожны тыдзень. Сапраўды, ці трэба мне гэта? Паспрабую адказаць...

Калі шчыра, то прамоўтэрства дае не самыя вялікія грошы. Тым не менш, менавіта гэтыя самастойна заробленыя «рублікі» даюць табе пачуццё некааторай фінансавай незалежнасці ад бацькоў і дазваляюць купіць тое, на што звычайна грошай не хапае. Гэта, па-першае. А па-другое, прамоўтэрства дысцыплінуе. А па-трэцяе... Што ж, ні для кога не сакрэт, што прамоўтэрства — бадай што самая даступная праца.

І час работы зручны, і ніякіх дыпламоў падчас працаўладкавання ніхто не патрабуе. Якраз для студэнтка!

На маю думку, «падводны камуны» у працы прамоўтэра ўзросці адзін. І на першы погляд ён не здаваўся ні мязгавым і нязначным. Тым не менш... Маю ўвагу на яго звярнуў лепшы сябра. «Слухай, ты б лепей па спецыяльнасці працавала. І для вучобы будзе карысць, і для кар'еры. Час ідзе. І губляць яго не варта», — асяродка сказаў ён мне адночы.

Я завагалася. Але час і так расставіў усё па сваіх месцах. Кіраўніцтва нашай кампаніі вырашыла, што больш карыстацца паслугамі прамоўтэраў яны не будуць — змянілі стратэгіі і прыярэітэты. У выніку і нбыта сталася без працы... Але вельмі хутка мне зрабілі прапанову, ад якой я не змагла адмовіцца. Але гэта — ўжо зусім іншая гісторыя.

І толькі зрэдку, калі сустракаю ў магазіне прамоўтэраў, я пачынаю крышчуху сумаваць: што ні кажы, але прамоўтэрства стала маёй першай сур'ёзнай «школай». І, здаецца, не толькі для мяне адной...

Алена БАРЫСЕВІЧ.

Фота Міхаіла МІХАЙЛІКА

«Льготная» пуйцёўка з новымі ўмовамі

З 1 студзеня змяняецца парадак аздараўлення інвалідаў, непрацуючых пенсінераў і іншых «льготных» катэгорый насельніцтва нашай краіны. У чым сутнасць гэтых змен, куды дэвядзецца звяртацца за пуйцёўкай і на якіх умовах будзе ісці іх выдача з новага года? З усім гэтым і іншым мы паспрабуем разабрацца з дапамогай вядучага спецыяліста галоўнага ўпраўлення дзяржаўнай сацыяльнай падтрымкі насельніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Ірыны Ігараўны СІКОРСКАЙ.

ПЕРШЫ КРОК — ДАЗВОЛ ПРАЦА

Сёння ў сістэме Міністэрства працы і сацыяльнай абароны працуе 4 санаторыі для ветэранаў вайны, працы і інвалідаў. Іх агульная «адначасовая» ўмяшчальнасць складае 615 месцаў. А ў цэлым за год самі здраўніцкія могуць наведваць калі 10,5 тысячы чалавек. Прычым, адзначае Ірына Сікорская, кожная з гэтых устаноў мае па сутнасці свой профіль. Так, санаторый «Бярэзіна» пад Барысавам робіць асноўную ставку на лячэнне захворванняў сардэчна-сасудзістай сістэмы, санаторый «Ясельда» пад Пінскам — на лячэнне страўнікава-кішчаных хвароб і апорна-ру-

хальнага апарату, санаторый «Белая Вежа» ў Камянецкім раёне «спецыялізуецца» на захворваннях органаў кровазвароту, стрававання, дыхання і апорна-рухальнага апарату, а санаторый «Вяжыц» ў Маладзечанскім раёне — на апорна-рухальным апарце і сардэчна-судзістай сістэме.

Сёлета ўсе санаторыі для ветэранаў і інвалідаў прайшлі дзяржаўную атэстацыю і атрымалі другую катэгорыю. Паводле слоў Ірыны Сікорскай, тут ёсць сучаснае абсталяванне для дыягностыкі і лячэння. Што ж да асабліваўсцў здраўніц, то, у прыватнасці, «Бярэзіна» мае на бліжэйшым на свайму складзе да трускавецкай мінеральную вадку і ўласную водапразлячэбніцу, санаторый «Ясельда» — водалячэбніцу і гразельчэбніцу з выкарыстаннем сапрапелевых граэў, «Белая Вежа» можа прапанаваць водалячэбніцу з міні-аквапаркам, басейнам і падводным гідрамасажам, а санаторый «Вяжыц» забяспечаны ўсімі прыстасаваннямі для перасоўвання і пражывання інвалідаў-калясачнікаў.

— Той факт, што за апошнія гады нашы санаторыі значна палепшылі ўласную медыцынскую базу і прапанавалі новыя віды паслуг, усім не выпадкова, — падкрэслівае Ірына Сі-

корская. — Бо сам сэнс існавання падобных устаноў — магчымасць прайсці «дадатковае» лячэнне.

ЧАРГА З РАНЕЙШАГА АДЛІКУ

Варта падкрэсліць адроз: з новага года непасрэдна механізм выдачы пуйцёвак стане іншым. Каб прайсці санаторна-курортнае лячэнне і аздараўленне, ветэраны і інваліды павінны звяртацца ўжо не ў органы па працы і сацыяльнай абароне, а да спецыялізаванага Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленню і санаторна-курортнаму лячэнню насельніцтва па месцы пражывання. Уласна кажучы, спецыялісты прадставіцьцэў цэнтра ў гарадах і раёнах і будуць «весці» чаргі. Аднак якраз тут і ўзнікае некалькі па-сапраўднаму няпростых пытанняў.

Да прыкладу, непрацуючы інвалід І І І груп незалежна з прычыны захворвання можа быць накіраваны на аздараўленне не больш чым адзін раз на працягу 2 гадоў. Аднак гэта — варыянт лепшы. На справе ж даводзіцца канстатаваць, што чакаць сваёй чаргі цалкам магчыма па 3—5 гадоў. І ўсё ж, які лёс чакае «льготнікаў», якія падалі заявы сёлета ці летась, аднак так і не змагі патрапіць у санаторыі да 1 студзеня?

— Органы па працы і сацыяльнай абароне перадалі спецыялістам прадставіцьцэў Рэспубліканскага цэнтра ў гарадах і раёнах поўную інфармацыю па інвалідах і непрацуючых пенсінерах, якія маюць патрэбу ў санаторна-курортным лячэнні, — значнае Ірына Сікорская. — Зараз спецыялісты цэнтра маюць заявы, дэведкі УКК, звесткі аб выдзеленых пуйцёўках на працы 2005—2006 гадоў. І ў сваю чаргу гэта даць магчымасць захаваць

ГАРМОНІЯ з прыродай, эфектыўная рэцэптура, шматгадовы вопыт і сучасныя тэхналогіі — вось аснова поспеху кампаніі VIVASAN.

Уся прадукцыя кампаніі VIVASAN з'яўляецца вельмі якаснай, чым і адрозніваецца ад разнастайных аналагічных сродкаў. Яна эфектыўна вырашае праблемы са скурай і валасамі, павышае імунітэт, становіцца ўплывае на агульны стан арганізма.

Гель для сугаваў PC 28 з экстрактамі мідзій, марцініі душыстай, арнікі, бярозы і эфірнымі масламі лімона, апельсіна, мяты, лаванды, чабору. Здымае агульнае стомленне. Павялічвае рухомасць сугаваў. Дэзінфіцуе, танізуе і сілкуе скуру, абараняе ад ультрафіялетавых прамянёў.

Лінія для мужчын VIVASAN

Эфектыўныя касметычныя сродкі догляду мужчынскай скуры з Віва-аліга-комплексам з вод горных крыніц аўстрыйскіх Альпаў. Аліга-комплекс складаецца з важнейшых мікрэлементаў і мінералаў, так званых аліга-элементаў: медзь, жалеза, магній, марганец, цынк, кальцый і інш. Вада, у якой утрымліваюцца аліга-элементы, па сваёй хімічнаму складу ідэнтычна плазме крыві чалавека.

Мультивітамінныя і энергетычныя напіткі

Натуральныя вітаміны расліннага паходжання поўнаасцю за-свойваюцца, паколькі паступаюць у арганізм у тым выглядзе, у якім яны ўтрымліваюцца ў свежай садавіне.

Кампанія VIVASAN прадстаўляе на беларускім рынку новыя вітаміна-мінеральныя напіткі і сіропы на аснове лекавых раслін — бузіны чорнай, аэролы, арцішока, чарніц, перачай мяты, фенхелю і гарачайкі, інжыру, чарнасліву, санны, кораня рэвену, мёду, насення царградскага стручка, зародкаў пшаніцы і інш. Рэчывы, атрыманыя з гэтых лекавых раслін, маюць прыныповыя перавагі перад тымі, што атрыманы шляхам сінтэзы ў лабараторыях. Галоўнае з іх заключаецца ў тым, што гэтыя раслінныя рэчывы ўтвараюцца ў жывой клетцы.

Вітаміна-мінеральныя напіткі і сіропы VIVASAN:

- з'яўляюцца крыніцамі амінакіслот, вітамінаў, мінералаў, харчовых валокнаў і прымяняюцца для прафілактыкі, тэрапіі і падтрымкі арганізма чалавека;
- утрымліваюць толькі натуральныя вітаміны расліннага паходжання і не ўтрымліваюць сінтэтычных кансервантаў;
- актыўныя на працягу доўгага часу, не маюць узроставых, часовых абмежаванняў, пабочных з'яў.

Лінія «Шаўковыя пасмы»

Кампанія VIVASAN прадстаўляе новую лінію «Шаўковыя пасмы» — сродкі догляду валасоў: раслінную фарбу для валасоў маркі SanoTint і Migliorin, шампуні для розных тыпаў валасоў, бальзам і маску для валасоў, а таксама ампулы для валасоў і капсулы для пазногцяў. Яны ўтрымліваюць каштоўныя прыродныя кампаненты (экстракты проса, хвасціку, крапівы, хмелю і інш.) і рэзінкі на шырокае кола спажывцоў — мужчын і жанчын, якія клапацяцца аб сваіх валасках.

Сродкі для валасоў SanoTint і Migliorin:

- утрымліваюць натуральныя раслінныя кампаненты, тэсціраваны на дэрматалагічную пераноснасць;
- не ўтрымліваюць кансервантаў і штучных фарбавальнікаў, маюць натуральны шчолачны баланс;
- не даюць пабочных эфектаў, валодаюць ашчадным дзеяннем і рэкамендуецца як для дарослых, так і для дзяцей.
- спалучаюць эканамічнасць у карыстанні з мяккасцю ўздзеяння — не парушаюць гідраліпідную мантую скуру і валасоў, г.зн. прыгодныя для прыватнага прымянення.

Геаграфія VIVASAN: Расія (Масква, Санкт-Пецярбург, Новасібірск), Балгарыя, Латвія, Літва, Эстонія, Беларусь, Казахстан, Кыргызстан, Азербайджан, Узбекістан, Малдова, Грузія, Польшча, Чэхія, Германія, Турцыя, Грэцыя, Паўднёвая Карэя, ЗША, Новая Зеландыя.

Уся прадукцыя кампаніі VIVASAN сертыфікавана.

КАМПАНІЯ VIVASAN: 10 гадоў на рынку якасці

Вивасан — чароўная гармонія з прыродай

Кампанія VIVASAN з'яўляецца Генеральным прадстаўніком шэрагу швейцарскіх фірмаў на тэрыторыі Расіі і СНД, у краінах Прыбалтыкі, Заходняй Еўропе і Азіі — вядомых вытворцаў касметычных сродкаў на расліннай аснове. Іх прадукцыя цудоўна зарэкамендавала сябе на працягу дзесятка гадоў на сусветным рынку і выпускаецца спецыяльна для кампаніі VIVASAN і пад гандлёвай маркай VIVASAN, што з'яўляецца залогам яе паспяховага развіцця на сусветным рынку натуральных прадуктаў.

У ліку партнёраў кампаніі VIVASAN — салідныя і вопытныя швейцарскія фірмы Swisscaps AG, Dr Dunner AG, Intracosmed AG, Oswald GmbH, Elexan GmbH, а таксама італьянская фірма Cosval srl, вядомая ва ўсёй Еўропе дзякуючы цудоўным натуральным фарбам і сродкам догляду валасоў.

Асартымент прадукцыі Вивасан пашыраецца штогод, пры гэтым акцэнт робіцца на найноўшыя тэхналогіі з захаваннем традыцыйных народных рэцэптаў. Рэцэпты, у аснове якіх ляжаць прыродныя лясныя сродкі, дапамагалі ў даўніну, дапамагаюць зараз, у век тэхнічнага прагрэсу. Да таго ж прыродныя сродкі, у адрозненне ад сінтэтычных лекаў, не даюць пабочных эфектаў. Зараз гэта разумеюць ва ўсім свеце. Рынак натуральных прафілактычных сродкаў сёння адзін з тых, якія найбольш развіваюцца. А Швейцарыя ў гэтай галіне — бяспрэчны лідар.

Асабліваць прадукцыі VIVASAN у тым, што яна вырабляецца на аснове экстрактаў альпійскіх лугавых траў. Іх перавагай з'яўляецца тое, што, дзякуючы надзвычай чыстаму горнаму паветру і крыштальна чыстай вадзе альпійскіх ручаёў, яны не падвяргаюцца шкоднаму ўздзеянню забруджанага на-

вакольнага асяроддзя і захоўваюць у першапачатковым выглядзе свае ўласцівасці.

Дзякуючы высокай якасці экалагічна чыстай сыравіны, найноўшым біятэхналагічным спосабам яе перапрацоўкі, прадукцыя VIVASAN карыстаецца заслужаным поспехам у многіх краінах свету. Часткай філасофіі кампаніі VIVASAN з'яўляецца адмова ад тэсціравання прадуктаў з дапамогай правадзеньня вопытаў над жывёламі.

З'яўленне прадукцыі VIVASAN на беларускім рынку дало магчымасць шырокаму колу спажывцоў карыстацца натуральнай прафілактычнай касметыкай найвышэйшай якасці па даступных цэнах.

Касметычныя сродкі VIVASAN:

- выраблены на расліннай аснове
- не ўтрымліваюць гармонаў, антыбіётыкаў, сінтэтычных кансервантаў
- гіпаалергенныя
- валодаюць працяглым і шырокім спектрам уздзеяння на арганізм
- не маюць пабочных эфектаў
- тэсціраваныя без правадзеньня вопытаў над жывёламі.

Кампанія VIVASAN прадстаўляе новую лінію — дэкаратыўную касметыку вядомай італьянскай фірмы LOCHERBER

Марка LOCHERBER шырока вядомая ў свеце сваёй высокай якасцю і актуальнасцю сродкаў догляду скуры твару і дэкаратыўнай касметыкі, якая ўключае ў сябе: перламутравы мус для павек; двайную пудру колеру загару SPF 15; бляск для губ; танальны ласэн-спрэй для ног і цела; мяккую танальную крэм-пудру SPF 15; танальны мус колеру загару; аловак для вачэй; туш для веек; губную помаду ўвільгатняльную SPF 15.

У XIX стагоддзі памада была толькі чырвонай. У тым часе пры прыгатаванні памады звычайна прымяняўся кармін, які ўтрымліваў шкодныя свінцовыя прымесьці. Невыпадкава губы жанчын «аблегчаных паводзінаў», якія часта карысталіся кармінам, ужо ў 30—35 гадоў мелі бляклы хваравіты выгляд. Сё-

ня прадстаўніцы прыгожай палавіны могуць выбраць памаду з велізарнага спектра колераў. Эксперты раіць выбіраць стойкую памаду, якая не спіраецца і валодае ў дадатак такімі перавагамі, як наяўнасць у са-ставе ўвільгатняльных рэчываў і фільтраў, што абараняюць ад сонечных промяняў.

Знаткі сцвярджаюць, што англійская каралева Елізавета II са сродкаў дэкаратыўнай касметыкі, акрамя пудры, выкарыстоўвае толькі памаду.

Лінія «Свет водараў»

За год усе расліны свету вылучаюць у атмасферу да 150 мільянаў тон пяшчотных водараў...

Кампанія VIVASAN прадстаўляе новую гаму 100-працэнтных эфірных маслаў вельмі высокай ступені ачысткі, атрыманых сучаснымі эфектыўнымі метадамі — перагонкай з вадзяной парай і халодным прасаваннем (цытрусавыя).

Эфірнае масла VIVASAN:

- валодае бактэрыцыдным, процізапаленчым дзеяннем;
- становіцца ўздзейнічае на нервовую сістэму, эмоцыі і псіхічнае здароўе, з'яўляецца эратычным стымулятарам;
- павышае актыўнасць імуннай сістэмы арганізма, валодае станоўчым дэрматалагічным і касметычным эфектам;
- дабратворна ўплывае на органы дыхання, кровазвароту і страваводу.

Водары эфірных маслаў здаўна падраздзяляюцца на «верхнія», «сярэдня» і «ніжнія» ноты ў залежнасці ад іх ляжучасці і ўласцівасцяў.

Водары VIVASAN — шлях да гармоніі душы і цела!

Лінія «Дагледжанае цела»

Сакрэт прыгожага загару круглы год — гэта выкарыстанне танальнага ласэна-спрэя для ног і цела.

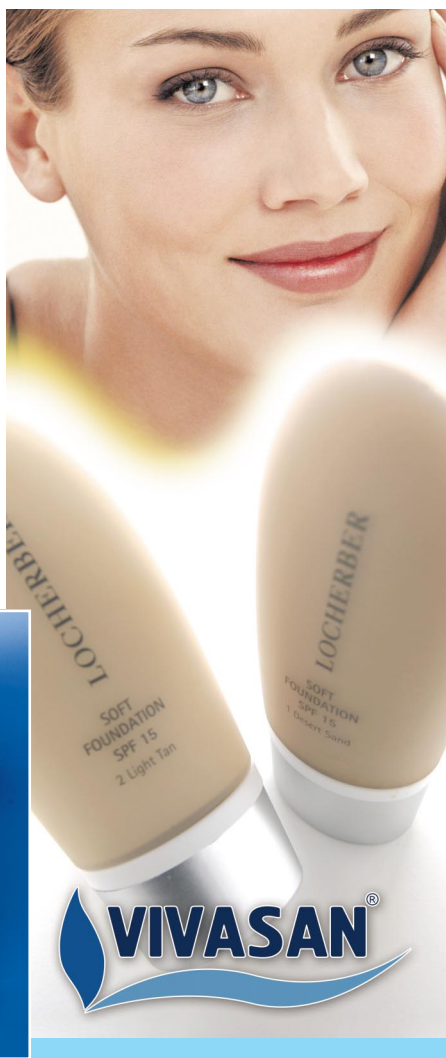
Мяккі танальны спрэй зручны ў прымяненні. Роўна кладзецца на скуру, не пакідаючы плямаў. Прыдае скуры гладкасць, бархацістасць. Багатая ірвінолам (масла дзікага афрыканскага манга) формула сілкуе і ўвільгатняе скуру, прадукцыя старэнне, валодае працяглым дзеяннем.

Лінія «Лёгкая паходка»

Спалучэнне лекавых раслін і натуральных маслаў аказвае дабратворны ўплыў на ногі натуральным чынам, хутка і інтэнсіўна. Выбар прадукцыі гэтай групы даволі багаты: крэм для ног, соль для нажных ваннаў, крэм для венаў.

VIVASAN — гэта:

- Лінія «Скура без праблем»
- Лінія «Усмешка без маршчын»
- Лінія для амаладжэння «VIVA BEAUTY»
- Лінія «Здаровае харчаванне»

Матэрыялы падрыхтаваў Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

ЗАЛІЦЬ СВАТЛОМ НЕ ТОЛЬКІ ГАРАДЫ, АЛЕ І ЎСЮ СІНЯВОКУ БЕЛАРУСЬ

Спецыяльныя карэспандэнты «Звязды» гутараць з дырэктарам Слуцкіх электрычных сетак Аляксандрам КУРДУНОМ

1. Адметнасці

— Для пачатку расказаўце, Аляксандр Канстанцінавіч, чым ваш калектыў адрозніваецца ад іншых роднасных калектываў?

— Калі паглядзець на карту электразабеспячэння Беларусі, то відэаюна, што Слуцкія электрычныя сеткі з'яўляюцца важнейшым сістэмаўтаральным вузлом энергетычнага комплексу рэспублікі. Што накладвае на нас велікія адказнасці. Так склаўся гістарычна, бо знаходзімся ў цэнтры краіны. Слуцкія электрасеткі забяспечваюць транспартную электраэнергію ў Украіны, Прыбалтыі, Расіі, аб'ём транзіту складае больш за 10 працэнтаў спажываемай у Рэспубліцы Беларусь электраэнергіі. Наша электрасеткавае прадпрыемства лічыцца буйным, адносіцца да першакачэгарайных, мае больш за пяцьдзесят тысяч умоўных адзінак абсталявання.

Калі гаварыць пра адметнасці, то на тэрыторыі Старадарожскага раёна, які мы абслугоўваем, дзейнічае буйная, сістэмаўтаральная падстанцыя 750 кВ «Беларуская» — яна з'яўляецца адзінай у рэспубліцы падстанцыяй такога класа (такіх падстанцый на тэрыторыі былога СССР і Еўропы ўсяго некалькі) і звязвае між сабой лініі напружаннем 330 і 750 кілавольт. Пераход з аднаго класа напружання на другі забяспечвае ўнікальны трансфарматар-мільённік (больш за 1 мільён кВт-ампер). Па плошчы станцыя займае 32 гектары, яна вузлавая, праз не энергасістэма Беларусі злучаецца з энергасістэмамі Расіі і Прыбалтыкі, напрыклад, са Смаленскай атамнай станцыяй, менавіта лініяй 750 кілавольт. Канкрэтна адтуль рэспубліка атрымлівае электраэнергію з Расіі. Такія ж лініі злучае і з Ігналінскай атамнай станцыяй, хоць яна працуе ў рэжыме 330 кВ, але габарыты, магутнасць яе — 750 кілавольт. Існуюць далейшыя перспектывы развіцця ліній на 750 кілавольт. Што даць штуршок для прадаўжэння развіцця падстанцыі «Беларуская», якая нядавна адзначыла сваё 20-годдзе і мае стабільны, сфарміраваны калектыў — некалькі дзясяткаў высакласных спецыялістаў. Лічу неабходным падкрэсліць гэта асобна, бо адказнасць персаналу падстанцыі перад усёй энергасістэмай Беларусі і энергасістэмамі краін-суседзяў надзвычай высокая.

Наш «гід» па аб'ектах СЭС — намеснік галоўнага інжынера Сяргей ШМІЛЬКОУ.

Да прыкладу, пры аварыйных рэжымах з дапамогай аўтаматычнай падстанцыі аўтаматычна адбываюцца неабходныя адключэнні ці ўключэнні электраабсталявання на тэрыторыі ўсіх абласцей Рэспублікі Беларусь, Прыбалтыкі і на Смаленскай АЭС.

Яшчэ адна наша асаблівасць: праз падстанцыю 330 кВ «Калініная» і «Слуцк» забяспечваем электраэнергіяй велікі буйнога спажыўца — вытворчае аб'яднанне «Беларускаліў». Вытворчы гігант з'яўляецца такім і з пункту гледжання спажывання электраэнергіі — сумарная нагрузка чатырох калінінскіх камбінатаў даходзіць да 180 тысяч кілават. Будуюцца пяты калінінскі камбінат і ў працэсе — шосты. Так што нагрузка будзе расці. Калі ўспомніць пра спецыфіку камбіната — шахты глыбокага залегання з іх складаным абсталяваннем, пад'ёмнымі механізмамі, тысячамі людзей пад зямлёй, гіганцкія солеадвалы, а таксама пра стотысячнае насельніцтва горада, то становіцца ясным, што бесперабойнае і надзейнае электразабеспячэнне шахцёрскай сталіцы ёсць аснова асн.

У нашай зоне наогул добра развітая прамысловасць, працуе больш за 200 прадпрыемстваў, сярэд якіх такіх буйных, як слуджкі цукрова-рафінадных камбінат і мясакамбінат, ліўзавад, аўтарамонтны завод, локмакамбінат. Шмат буйных сельскагаспадарчых кааператываў, а ўсяго забяспечваем электраэнергіяй больш за 130 сельскагаспадарчых калектываў.

Адметнасцю з'яўляецца і тое, што з нядунай пары электрасеткавае прадпрыемства пачало займацца новай для сябе справай — цеплазабеспячэннем. Той жа «Беларускаліў» у свой час

У зале сувязі. Інжынер Анатоль БОКШЫЦ.

Аляксандр Канстанцінавіч КУРДУН нарадзіўся ў 1958 годзе на Міншчыне, у Стаўбцоўскім раёне. Праз некаторы час сям'я пераехала ў Салігорск. Пасля заканчэння сярэдняй школы і Мінскага энергатычнага службў ў арміі. Вялікая цяжка да ведаў прывяла ўчарашняга салдата ў Беларускае політэхнічнае інстытут (зараз БНТУ), дзе ён займаўся на кафедры «Электрычныя сістэмы і сеткі». Разам з дыпломам аб вышэйшай адукацыі атрымаў накіраванне ў СЭС, і вось ужо больш за 20 гадоў на прадпрыемстве. Працаваў ў структурных падраздзяленнях у Салігорску — спачатку ў гарадскіх электрасетках, пазней галоўным інжынерам у сельскіх. У 1996 годзе прызначаны намеснікам дырэктара Слуцкіх электрасетак. Дзесяць апошніх гадоў узначальвае калектыў. У 2000 годзе скончыў Акадэмію кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь.

У сям'і Аляксандра Канстанцінавіча ўсе — энергетыкі. Жонка-аднакурсніца працуе ў СЭС. Старэйшы сын нарадзіўся ў краіна Дзень энергетыкі 22 снежня. Зразумела, што вучыцца ён зараз на энергафаку БНТУ. Сюды ж паступіў сёння і маладошчы сын.

вёў будаўніцтва ўласнай цэплавой крыніцы для патрэб горада — МЦЭЦ, затым гэтая будоўля была «замарожана». У наваёйшай гісторыі краіны не аднаўленнем займаўся ўжо канцэрн «Белэнерг». Даручылі адказаць справу Слуцкім электрасеткам. З 2004 года, калі было завершана будаўніцтва, мы забяспечваем і эксплуатацыю. Салігорску раней не хапала цяпла, і з уводам гэтай крыніцы мы можам цалкам забяспечыць патрэбнасці горада. Ён атрымаў перспектыву далейшага развіцця жылывага будаўніцтва і зараз зноў актыўна будуюцца.

2. Што гадок, то «раток»

— Ці расце ў вашай зоне спажыванне электраэнергіі, Аляксандр Канстанцінавіч? І калі так, то чым гэта тлумачыцца?

— Безумоўна, расце. Калі здарова эканоміка, то спажыванне заўсёды расце. Павялічваецца энэргаўзбяронасць прамысловасці і сельскагаспадарчых прадпрыемстваў. Тут — як некалі ў добрай сям'і: што гадок, то раток. Спажыўцы будуць энэргааб'екты, затым перадаюць і нам на абслугоўванне. А насельніцтва, якога ў іх раёнах больш за 250 тысяч чалавек, усе часцей набывае складаную бытавую тэхніку. Канешне, актуальнай становіцца і праблема энэргазабярэння, аб чым таксама забываць не варта. Гэта агульная задача — для эксплуатацыйнага, які павінен ўкараніць сучасны энэргазабярэгалы тэхналогіі і абсталяванне, і для нас, энэргетыкаў.

— Калі памятаць, што ваша галоўная задача — бесперабойнае і безаварыйнае забеспячэнне спажыўца электрычнай, а з нядунай часу шыя і цёплавой энэргіяй, то дазваляе запытаць, ці ўдаецца дэбавіцца такой бесперабойнасці, безаварыйнасці?

— Скажам так: мы да гэтага ікнёмся. І робім усё неабходнае, каб забяспечыць менавіта такі рэжым работы. Не варта здзімаць з рахунку аб'ектыўныя фактары — прыродныя з'явы (а яны апошнім часам падносіць сюрпрызы), альбо стані абсталявання. Асабліва калі яно працуе ў агрэсіўным асяроддзі, што характэрна для Салігорскага прамысловага вузла, дзе металанструкцыі патрэбна мяняць кожныя два-тры гады. Яны, гэтыя фактары, не даюць нам расслабіцца. Мы пастаянна працуем над змяншэннем аварыйнасці. Ёсць спецыяльныя кантрольны паказчык — колькасць аварый у год на сто кіламетраў ліній электраперадач. Ёсць і паказчык часу, што адводзіцца на ліквідацыю іх наступстваў. Ён таксама пад кантролем. І дынаміка ў абодвух выпадках станоўчая. Сённяшняя аварыйнасць, здавацца Богу, не ідзе ні ў якае параўнанне з той, якую мелі дзесяць-пятнаццаць гадоў таму.

— У чым вы шукаеце гарантыю, на што робіце ўпор, што лічыце галоўным для сябе ў гэтай рабоце?

— Не здзіўляйцеся, але самае галоўнае — парадак і дысцыпліна ў калектыве. Аснова асн. Калі сярэд людзей парадак, тады і тэхніка працуе так, як ёй належыць.

Не меншае значэнне мае кваліфікацыя персаналу. Бо ў нас навукаёмістая вытворчасць, эксплуатацыя сучаснае абсталяванне. Напрыклад, электрамеханічныя ўстройства рэлейнай абароны сетак і абсталявання ўступаюць месца мікрапрацэсарным і лічбавым сістэмам з выкарыстаннем ПЭВМ. Абсталяванне з кожным разам прыходзіць усё больш складанае, больш дасканалое. Можна нават сказаць, што зараз укараняюцца новае пакаленне прыбораў і абсталявання. Напрыклад, адхіліў свой век масляныя выключальнікі, і паўсюдна ідзе іх замена на вакуумныя і электразабеспячэнне. І гэтак далей.

Вялікі падмогай становіцца камп'ютарызацыя асн. прамысловасці. З дапамогай камп'ютарных тэхналогій ажыццяўляецца пастаянны кантроль за станам энэргаперадаччых сетак, камутацыйнага абсталявання, вядзецца збор усяй неабходнай інфармацыі, яна

паступае на велізарны, на ўсю сцяну экраны — мнемашчыны ў дыспетчарскіх і на маніторы спецыялістаў. Укаранёна сістэма АСУ ТП на станцыі «Беларуская» і МТЭЦ у Салігорску. Ва ўсіх раёнах электрычных сетак укаранёны сістэмы тэлемерханікі, яны забяспечваюць тэлевымярэнні, тэлекіраванне, тэлесігналізацыю і дапамагаюць персаналу, які працуе за аўтаматызаванымі рабочымі месцамі, больш апэратыўна краваць сеткамі і абсталяваннем і аднаўляць нармальны рэжым работы. З пульту той жа АДС філіяла можна ўключыць ці адключыць абсталяванне, зменшыць ці павялічыць нагрузку на сеткі, падключыць рэзерв і г.д.

Такім чынам, узровень патрабаванняў да людзей, што абслугоўваюць гэты складаны тэхнічны комплекс, надзвычай высокі. Калі ў электрычных сетках, на падстанцыях ці на любым іншым аб'екце здарэцца няштатная сітуацыя, спецыялісты павінны прымаць рашэнні самастойна, у лічынны секунды, браць адказнасць на сябе. Мы заўсёды ўпэўнены ў сваіх людзях і разлічваем на іх. Пастаянна вучым іх — існуе сістэма падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі персаналу, у тым ліку з выкарыстаннем мадэлявання ачынных ВУН, тэхнікумаў, вучобных камбінатаў «Мінск-энерга», «Віцебск-энерга» і г.д. Кожны, хто працуе на прадпрыемстве, ахоплены прафесійнай вучобай. Калі які мае быць ачыны персанал, прывыкшы людзей да дысцыпліны і стварэння ім умоваў для працы, можам смела на іх разлічваць.

3. Перспектывы

— Па рэспубліканскай праграме развіцця галіны да 2010 года якія стануючы змены намечаны ў зоне вашага абслугоўвання?

— І па праграме, і акрамя праграмы работы чкаецца шмат. Сярод найбольш прыметных праектаў, ажыццяўлення якіх мы чакаем, перш за ўсё рэканструкцыя падстанцыі 330 «Слуцк». Ёй 40 гадоў, абсталяванне ў многім выраблявала свой ресурс. Хацелі б ажыццявіць і рэканструкцыю падстанцыі «Беларуская». У прыватнасці, адмовіцца ад паветраных выключальнікаў, перайсці на больш сучасныя элегазавы.

З кабінетам па ахове працы знаёміць інжынер Вадым БРУЙ.

Гэта ж бы дзве асноўныя, буйнамаштабныя задачы. Акрамя таго падрыхтавана практычная дакументацыя, і ў 2007 годзе спадзяемся пачаць будаўніцтва новага адміністрацыйна-гаспадарчага корпуса для Слуцкіх гарадскіх электрычных сетак, што дапаможа стварыць для калектыву нармальныя вытворчыя і бытавыя ўмовы. У Салігорску сучасны прыгожы будынак для гарадскіх электрасетак і энэргабыту мы пачалі аб'явіць летас у такі ж час, а крыху раней аб'явілі ўсё сваім асобным будынкам і Слуцкі сельскі РЭС.

Зараз пачата праектаванне модуля Салігорскай МЦЭЦ, які будзе працаваць на масцовым паліве. Будаўніцтва, мантаж, наладка абсталявання запатрабуе ад нас пэўных намаганняў, як і падрыхтоўка кадраў. Бо гэта не тыповае абсталяванне.

Апэратыўная дыспетчарская служба: намеснік начальніка Аляксандр ЖУК, дыспетчары Максім МУРАЎЕЎ і Ніна КАВАЛЕВА.

Прадугледжаны далейшая замена станцыйнага абсталявання, узвядзенне новых збудаванняў, рэканструкцыя сетак ад 0,4 да 110 кілавольт. Праўда, план рэканструкцыі сетак нам даводзіцца пастаянна. Месца таму рапартвалі аб дэтрэмінавым выкананні такога плана на 2006 год. Паспяхова выконваюцца і астатнія даведзеныя нам паказчыкі.

У 2007 годзе ўводзім у работу падстанцыю Дубей пад Салігорскам.

— Ці ўдзельнічаеце ў праграме адраджэння беларускай вёскі?

— Можна сказаць, што мы яе пастаянна адраджаем. Завяршэннем глабальнага і шматпаланавага пасляваеннага адраджэння была таа сучасная электрыфікацыя Беларускай вёскі, якая праводзілася ў пачатку 60-х гадоў мінулага стагоддзя. Апошні тады ўстаноўваліся драўляныя, праводы вешалі малаго сячэння, гэта ўсё не задавальняе цяперашнім патрабаванням. Таму рэ-

канструкцыя сетак у вёсцы — штогадовая і шматгадовая наша работа. Зараз ахвнт робіцца на аграгарадках. Пад нашай апекай — населеныя пункты Цімкавічы і Старыца ў Капыльскім раёне, гарадскі пасёлак Урэчча на Любаншчыне, населеныя пункты Васяея і Вёжы Слуцкага раёна, Крывічы і Новапалескі ў Салігорскім раёне, вёска Паставічы на Старадарожчыне.

У пераліку работ запісана і асвятленне вуліц, як адзін з сур'ёзных сацыяльных стандартаў. Вулічнае асвятленне мы ўжо выканалі, і не толькі ў аграгарадках, але па ўсіх населеных пунктах усіх пачаў раёна. Толькі ў адным Слуцкім раёне было аднаўлена 80 кіламетраў сетак вулічнага асвятлення, заменена больш за 400 свечнілкаў. Зараз справа за заказчыкам, тымі ж сельсаветамі, каб яны папалкаліся пра сродкі на эксплуатацыю ліній асвятлення, і адлучаныя дзяржавай грошы на будаўніцтва ліній не аказаліся «закапанымі» ў зямлю. Гэтай справе прыдаецца сур'ёзнае значэнне, і намі створаны спецыяльныя брыгады па абслугоўванню вулічнага асвятлення. Сёння на селатэары кожны раён дакладваў, што раніцай такія брыгады выехалі на аб'екты. Зараз гэта нават больш актуальна, чым летам — рана змяркаецца і позна світае. Мы, энэргетыкі, пры ўмове своечасовай аплаты і справядлівых тарифаў гатовы заліць святлом не толькі гарады, але і ўсе вёскі Беларусі.

— А хто гаспадар, хто электрык у вёсцы? Раней быў калгасны электрык, да якога можна было звярнуцца па ўсіх пытаннях.

Яны рамантуюць і абслугоўваюць абсталяванне падстанцыі-гіганта 750 кВ «Беларуская».

— Што датычыцца ліній электраперадачы, то да ізалятара ўводу ў будынак гаспадар — РЭС. А ўжо што да ўнутранага электраправадкі — як у збудаванні аграпрамысловага комплексу, так і ў жылых будынках насельніцтва, то гэта абавязкі ўладальнікаў і кампетэнтнага «Сельэнерга» (ці «Райаграпрамэнерга», так яны зараз называюцца). Альбо энэргетыка ці электрыка калгаса (СВК). Бывае, канешне, што ў калгасе няма свайго энэргетыка, гэта няправільна, ёсць яно і ў насельніцтва, і такі спецыяліст у вёсцы павінен быць.

— Калі мы загаварылі пра работу з насельніцтвам, то скажыце, ці знаходзіць прымяненне папулярная зараз практыка «аднаго акіна»?

— Работу з насельніцтвам па прыпынку «аднаго акіна» арганізавалі ў кожным раёне. Каб чалавек для вырашэння сваёй праблемы не хадзіў па шматлікіх інстанцыях, а прышоў у адзін кабінет, там запісалі яго прасьбі і сказалі, калі з'явіцца па дакументам ці нейкім прамежкавым вынікам. Ён прыдзе ў той жа пакой, а не будзе хадзіць і ездзіць па дзесяткі розных адрасках. Звяртаецца шмат людзей. Найчасцей — за падключэннем новага дома, гаража, іншых пабудов да ліній. Некаму патрэбна выканаць трохфазны ўвод, іншаму — электрамонтажныя работы і гэтак далей. Стараемся дапамагаць людзям апэратыўна. Тэхнічныя ўмовы для праектавання выдаём на працягу паці дзён. Можам аказаць і комплексную паслугу — гэта выдача тэхнічных умоў, праектаванне (у нас ёсць сваё прадпраектнае групы), выкананне мантажных работ, наладка і падключэнне — праз месяц аб'ект здаецца «пад ключ». Напрыклад, у Салігорскім раёне зараз сапраўдны будаўнічы «бум» — узводзіцца новая

буйная пасёлкі Памесце і Завадзкіны, дацныя капэратывы, таварыствы індыўідуальных збудову-РЭСца, вясковыя дамы, таму на сёння ў РЭСце больш за 500 зваротаў, іх колькасць рэгіструецца на нарастаючай.

4. Стратэгія дыктуюе тактыку

— Калі гаварыць пра эксплуатацыю, то асноўны ўпор робім на прафілактыку, — працягвае свой расказ Аляксандр Канстанцінавіч Курдун. — Лягчэй выканаць планавы прафілактычны рамонты, планавую замену, чым у «гарачым» рэжыме ліквідаваць абрыў ці паломку. Калі нейкі сеткавы раён працуе толькі на аварыйнае ўстаўрэнне, то гэта паказчык непрафесійнай работы. У нас — два віды рамонту: цыкучы і капітальны. Стараемся выконваць іх своечасова і ў поўным аб'ёме. І

моладзі, яму толькі на карысць. Не выклікае сумнення магутнасць выканання вытворчых задач любой складанасці. Гэта пацвердзілі падзеі нядуайных гадоў, калі ў Беларусі разгук стыхій выводзіў са строу электрычныя сеткі на значных адлегласцях, і даводзілася тыднямі дзейнічаць у экстрэмальным рэжыме. Слуцкія энэргетыкі працавалі не толькі ў сваіх паях, але і ў суседніх раёнах сталічнай вобласці і ў Мінскім раёне. Узаемадапамога характэрна для галіны. Летась, напярэдадні рэспубліканскага свята дажынак, кожна прыводзіўся ў Слуцку, калектыў выканаў вялікі аб'ём работ (коштам каля 10 мільярдаў руб.), і звязаных не толькі з электразабеспячэннем, але і добраўпарадкаваннем горада. Прычым, загадаў спланавана і арганізаваў усе работы так, што яны вяліся без штурмаўшчыны, значыць — якасна і надзейна. А ў энэргетыцы паняцці якасці і надзейнасці бадзі што вызначальныя.

тады на экранам у апэратыўна-дыспетчарскіх службах РЭСца і нашага філіяла, ЦДС «Мінск-энерга» і Беларускага АД — аб'яднанага дыспетчарскага ўпраўлення на Карла Маркса, 14 у сталіцы — радзей загараюцца трывожныя сігналы. Сістэма апэратыўнай дыспетчарскай службы стройная, яна — аснова, стрыжань эксплуатацыі. Гэта сродак інфармавання: мы бачым, дзе адбылося адключэнне — на канкрэтнай ферме, у канкрэтнай вёсцы, дакладна на якім адрэзку лініі. Сігнал прыходзіць і тады, калі нехта самавольна пранік на тэхнічны аб'ект. А што датычыцца рэагавання, то на трывожныя выклікі энэргетыкі прывідаюць хутчэй за пажарнікаў і «хуткую дапамогу».

Служба наладжана кругласутачна. У РЭСцах у распараджэнні дыспетчара апэратыўна-выязныя брыгады. Дыспетчар самастойны ў прыняцці рашэння, ён не пытае кожны раз «што мне рабіць», бо цудоўна ведае сам.

Да слова сказаць, работа службаў у асноўным і арганізавана брыгадамі. Гэта галоўнае званне — брыгады. І ўз-начальваюць майстры, якія па дзелавых якасцях адпавядаюць назве сваёй пасады. У

Начальнік Салігорскай МЦЭЦ Уладзімір ПРЫГОДЗІЧ і начальнік змены Руслан ХАМІЦЭВІЧ.

распараджэнні апэратыўных і астатніх брыгад — аўтаматлі і ўсё, што неабходна для выканання задачы: абсталяванне, апаратура, прыборы для вызначэння месца пашкоджання, сродкі індыўідуальнай абароны. Для комплекснага рамонту абсталявання падстанцый брыгады выезжаюць на аб'екты ў перасоўных вагонах-майстэрнях, іх у нас шмат, і ўсе належным чынам аснашчаны — свідравальнымі і наждачнымі станкамі, апаратамі для зваркі, спецыялізаваным інструментам. Ёсць нават гасцінца на калёсах, калі камандзіроўка звязана з працяглым знаходжаннем за межамі вытворчых баз, на аддаленых аб'ектах. У паходнай гасцініцы цёпла і ўтульна.

Асбоным «радокам» у нашай вытворчай праграме пазначаны энэргазабярэгалыя мерыпрыемствы. Асноўныя мільёны рублёў эканомі «ловім» з дапамогай сучасных тэхналогій. Калі на той жа Салігорскай МЦЭЦ укараняецца больш сучаснае абсталяванне, якое змяншае расход удзельнага паліва на вырашчоду кілават-гадзінны Г/калорыі цяпла. Калі ўстанаўліваюцца энэргазабярэгалыя свечнікі. Прадугледжана эканомія і ад уласнай дзейнасці. На нашых аб'ектах паўсюдна электрацэпленне пераведзена на масцовыя віды паліва.

Пастаянны клопат — барацьба з вялікім злом, якім з'яўляецца крадзеж электраэнергіі. Штодзёна на ўсё раёнах праводзяцца рэіды па выяўленню яе беззаконнага спажывання. За 10 месяцаў было складзена больш за 50 актаў на суму больш за 7,0 мільёна рублёў. На нашу думку, беззаконнага спажывання ў быту каля 1,0 млн. кВт/гадзін у год (у зоне нашага абслугоўвання).

І яшчэ пра эканомію. Дапамагае эканомію сродкі ўласнай майстэрні для службы падстанцый. Не на кожным прадпрыемстве такая майстэрня ёсць. Падстанцыйнае абсталяванне стаіць на адкрытым паветры, падпадае пад атмасфернае ўздзеянне. І ў 20-градусны мороз рамонтаваць яго на адкрытай пліцоўцы не будзе. Робім гэта ў майстэрні, дзе створаны ўсе ўмовы. Майстэрня дазваляе заняць справы ў змывы перыяд персанал брыгад, якія з сакавіка па лістапад — у палых, на цыкумны абслугоўванні і рамоне, а ў зымовыя месяцы больш часу праводзяць на вытворчай базе. З пачатку тэрытарыяльных раёнаў звозіцца абсталяванне, якое патрэбна перабраць. Новае таксама патрэбна перагледзець, падрыхтаваць да ўстаноўкі. Такім чынам у нас людзі заняты круглы год, а абсталяванне дагледжана.

5. Ад якіх працы да якіх жыцця

— Мы пагарталі вашу справаздачнасць і бачым, што на службу якасці пастаўлена і рацыяналізацыя.

— Летась паддзена і ўкаранёна 15 рацыяналізатарскіх прапановаў. У гэтым годзе паддзена 23 рацыяналізатарскія. Але ў якасці прыкладу я прывяду распрацоўку, якая была ўкаранёна ў вытворчасць крыху раней. Уласнымі сіламі выканалі вялікую індукцыйную вакуумную печ-сушылку, каб даводзіць да нармальных характарыстык масла-напёўнае абсталяванне. Корпус шукалі па ўсёй Беларусі, бо

ён унікальны, не менш унікальную крышку знайшлі ў Гомелі. Распрацавалі сістэму аўтаматыкі. Адзінае, што заказалі ў падраднай арганізацыі, гэта цёплавую ізаляцыю. Усё астатняе зрабілі сваімі рукамі. Можна «лячыць» трансфарматары, масліны катушкі ДГК і ўводы пад сур'ёзнае напружанне.

Пачынаем работу на пераходзе на міжнародныя стандарты. У «Мінск-энерга» праходзіла спецыяльная нарада, прысутнічалі і спецыялісты прадпрыемства. Галіна наша навукаёмкая, у калектыву ёсць прывычка да работы з документа-

Начальнік Салігорскай МЦЭЦ Уладзімір ПРЫГОДЗІЧ і начальнік змены Руслан ХАМІЦЭВІЧ.

мі і стандартам, таму ў распрацоўцы сістэм междуміжні якасці на аснове ISO 9000 апошнімі не будзем.

— Тым больш, калі існуе калектыўны настрой на эфектыўную, якасную працу.

— Адной з самых галоўных сваіх задач як дырэктара заўсёды лічыў стварэнне працаздольнага калектыву. Калі я прыйшоў на прадпрыемства, было 600 чалавек, зараз каля 1100. Расці будзе яшчэ работ, мы прыямаем на бальні новыя аб'екты. А калі сеткі растуць, то павінны расці і людзі.

Пастаянна падмацоўваем калектыў маладымі сіламі, запрашаем да сябе выхаванцаў БАТУ, БНТУ, энэргатахнікума — гэта асноўныя нашы паступаючыя кадры. Штогод прыямаем удзел у рабоце камісій па размеркаванні выпускнікоў БАТУ і БНТУ. Алчаваем завоучную вучобу ў ВУН васьмі сваіх работнікаў, якія маюць неабліг сярэдняй буд аднак.

У апошні час становіцца цяжэй камплектаваць кадры з-за адсутнасці росту заробатнай платы. Пры павелічэнні адказнасці, росце кваліфікацыі, ускладненні рэжыму работы зарплата, можна сказаць, не павялічваецца.

Ствараем умовы для працы людзей, належны бытавыя ўмовы. Даём магутнасць правіць сябе не толькі ў працы, але паказваць і іншыя здольнасці. Арганізавалі драматычны тэатр, кіруе ім прафесійны работнік з гарадскога Палаца культуры Алег Іванавіч Пінчук. Ставляць нават класіку. Напярэдадні прафесійнага свята ў нас — прэм'еры паказ спектакля «Каханне ў стылі барока», гэта камедыя ў дзвюх частках па п'есе Я. Стальмаха. А крыху набярэцца нашы самадзейныя артысты майстэрства — змогуць пар

«ЗА ГАЗАВАЙ ТРУБОЙ МЫ БАЧЫМ ЛЮДЗЕЙ»

**(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)**
На думку генеральнага, калі людзі бяруць актыўны ўдзел у спартыўных мерапрыемствах, спяваюць у самадзейнасці — гэта гаворыць пра многае.

— Дзякуй Богу, сёння наша прафесія ў пашане, — лічыць Яўген Аляксеевіч. — Калектыву развіваецца. Заробкі на прадпрыемстве неабліга. Праўда, быў час, калі нас па гэтым паказчыку абышлі не толькі энергетыкі, але і ЖКГ, водаканал... Усё ж касцёл калектыву здолелі захаваць. За сталымі, вопытнымі спецыялістамі падцягнулася і моладзь. У выніку сёння на УП «Брэстаблгаз» мы маем калектыв аднадзямцаў і спраўдзёных прафесіяналаў.

Трэба адзначыць, што адпавядае калектыву і задача, якую перад ім ставіць генеральны дырэктар: у наступным годзе спрацаваць так, каб работа прадпрыемства была адзначана нават ні адным дыпломам, а яшчэ лепш — прэміяй урада. Планы амбіцыйныя, але цалкам рэальныя. У гэтым мы пераканаліся падчас азнамлення з работай брэсцкіх газавікоў.

«СТАЙКА НА СУЧАСНЫЯ ТЭХНАЛОГІІ І НОВЫЯ ВІДЫ ПАСЛУГ»

— На нарадзе ў кіраўніка дзяржавы, якая прайшла ў Гомельскай вобласці ў 1998 годзе, было прынятае я б сказаў гістарычнае рашэнне: газіфікаваць пацярпелыя ад катастрофы на ЧАЭС раёны Брэсцкай і Гомельскай абласцей, — адзначыў **галоўны інжынер прадпрыемства Яўген ІЗЭРГІН**.

— Распрацаваная праграма прадугледжвала выкананне гэтай задачы на працягу чатырох гадоў — з 2000-га па 2004-ы. Мы павінны былі газіфікаваць Драгічынскі (2000 год), Іванаўскі, Пінскі (2001 год), Лунінецкі, Столінскі (2002 год), Давід-Гарадоцкі, Мікашэвіцкі (2004 год) раёны, з чым паспяхова і ў тэрмін справіліся. Усяго за гэты час было пабудавана звыш 470 кіламетраў магістральных і размеркавальных газаводаў. І гэта нягледзячы на тое, што працаваць давялося ў надзвычай складаных умовах балочыстага Палесся, якое літаральна «прашытае» дзесяткамі рэк і сотнямі меліярацыйных каналаў. У 2005—2006 гадах на прыродны газ было пераведзена 48 тысяч кватэр і 6 тысяч індыўідуальных жылых дамоў. Фінальным момантам у газіфікацыі Палесся і Брэсцкай вобласці ўвогуле можна лічыць падключэнне да трубаправода Ганцавічаў. На сёння райцэнтр поўнасцю пераведзены на прыродны газ. Велізарная работа выканана па населенаму пункту Белаўша, дзе да новага года некалькі соцень сем'яў атрымаюць экалагічна чыстае паліва. Гэта, дарэчы, дазволіць нам перавыканаць план па пераводу жылля ў аграгарадках на прыродны газ, які на 2006 год складае 1010 кватэр.

Сёння ўзровень газіфікацыі Брэсцкай дасягае 95,8 працэнта. Аднак сур'ёзная праблема ў тым, што ў нядаўня падключэнне раёнах доля спажыўцоў сярэд насельніцтва яшчэ вышэйшая, а колькасць абанентаў сярэд прамысловых прадпрыемстваў павялічылася нязначна. У выніку пабудаваных газаводаў пакуль загружаны не на поўную магутнасць. Выдаткі ж на іх утрыманне растуць прапарцыянальна павелічэнню працягласці. Ёсць, праўда, і станоўчыя прыклады.

— Наша газета карыстаецца папулярнасцю, — кажа спецыяліст па ідэалагічнай і інфармацыйнай рабоце Аксана ПАНОВА.

Так, Столінская зона мае велізарны патэнцыял, і я спадзяюся, што гэтая ветка газавода будзе апраўдана.

Няпростая сітуацыя, у якой апынуліся газавікі, вымушае нас пастаянна скарачаць выдаткі і весці пошук дадатковых крыніц прыбытку. «Брэстаблгаз» адным з першых у краіне пачаў выкарыстоўваць пры будаўніцтве размеркавальных газавых сетак поліэтыленавыя трубы. Калі да 1998 года такіх газаводаў было пракладзена ўсяго 81,6 км, то да 2006 года — 1440 км. Выкарыстанне поліэтыленавых труб дазваляе значна скараціць тэрміны будаўніцтва газаводаў, што змяняе накладныя выдаткі. Да таго ж, такія трубы не патрабуюць электраізацыі абароны, што змяняе расходы на іх эксплуатацыю. Падарожжа і тэрмін эксплуатацыі трубаправодаў. Калі металічная труба разлічана на 40 гадоў, то гартыяныя тэрмін эксплуатацыі поліэтылену — 50 гадоў. Зварка труб, якая кантралюецца камп'ютарам, амаль выключае брак. Мы маем чатыры апараты нямецкай вытворчасці для стыкавай зваркі. Каб эканоміць на іх сэрвісным абслугоўванні і не вывозіць апараты з гэтай мэтай за межы краіны, нашы спецыялісты прайшлі адпаведнае навучэнне і атрымалі ліцэнзію. Такія паслугі мы аказваем за плату і іншым арганізацыям.

Першыя поліэтыленавыя трубы, з якімі мы пачыналі працаваць, таксама былі нямецкай вытворчасці. Зараз мы перайшлі на беларускія — вытворчасці Барысаўскага завода пластмаса-

вых вырабаў. Іх якасць і кошт цалкам нас задавальняюць.

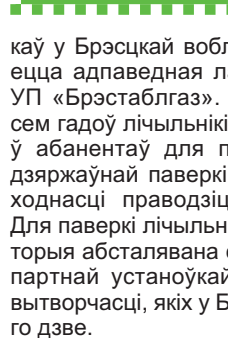
Каб правярць сваё матэрыяльнае становішча, актыўна засвойваем і развіваем дадатковыя віды паслуг. Сярод іх — абслугоўванне імпартнага абсталявання іншых арганізацый і прыватнікаў, перавод аўтамабіляў на звадкаваны газ, дастаўка паліва для запраўкі аўта-транспарту прадпрыемствам і гаспадаркам. Апошняю нашу ініцыятыву лічу вельмі перспектыўнай. Так, мы прапануем арганізацыі ці калгасу заключыць з намі дагавор на перавод поўнай колькасці машын парка на газ і па вызначаную графіку наіроўваем туды запраўшчык. Гэта вельмі зручна, што ацанілі гаспадаркі, якія паспрабавалі працаваць з намі такім чынам.

Паверхай і рамонтам бытавых газавых лічылні-

«Шаноўныя калегі, сябры! Напярэдадні Калядаў і Новага года хачу падзякаваць вам за сумленную, няхай і не заўсёды заўважаную збоку, але такую патрэбную людзям працу. У адыходзячым годзе разам мы дабіліся многага. Шчыра віную вас з надыходзячымі святамі. Ад усіх душы жэадаю вам, каб блакітныя агенічы абгравалі не толькі ваши кватэры, дамы, але і прыносілі цеплыню ў ваши сэрцы. Няхай любыя непрыемнасці абыходзяць вас бокам.

У сваю чаргу хачу запэўніць нашых абанентаў, што УП «Брэстаблгаз» і ў новым годзе будзе надейным партнёрам. Міру і добра ўсім нам».

Генеральны дырэктар УП «Брэстаблгаз» Яўген Шалонік.

«ФІНАЛЬНЫ АКОРД У ГАЗІФІКАЦЫІ ПАЛЕССЯ»

Сёлета газіфікаваны апошні раён Брэсцкай вобласці і апошні раён беларускага Палесся — Ганцавіцкі, — адзначыў у гутарцы з намі **намеснік генеральнага дырэктара Віктар ПУТРЫК**.

— Калі гаварыць пра далейшую

праектная дакументацыя на далейшыя работы. Праводзіцца адпаведнае ўзгадненне з аб'ява-канкамам, з якім у нас наладжана плённае супрацоўніцтва. У 2007 годзе мы павінны засвоіць 6,4 млрд рублёў. Увогуле да 2010 года ў Брэсцкай вобласці газ прыйдзе ў 39 аграгарадоў.

У 2006 годзе па Указу кіраўніка дзяржавы будаваліся падводзячы газаводы да аграгарадкаў Тамашоўка. Заказчыкам таксама быў прызначаны «Брэстаблгаз». Сродкі выдаткаваны з бюджэту. Пабудаваны ўжо тры чаргі газаводаў. Хачу адзначыць, што гэты аб'ект унікальны. Гісторыя вядомы адзінаковыя выпадкі, калі больш за 40 км газавода будаваліся за такі кароткі тэрмін — тры з паловай месяцы! Газ планавалася падаць да 20 снежня, газавікі ж справіліся з задачай да пачатку месяца. Чацвёртая чарга аб'екта будзе здадзена

Начальнік аддзела галоўнага энергетыка Генадзь ДЗЕМІДОВІЧ у памяшканні, абсталяваным для вучобы спецыялістаў.

Машыністы Уладзімір ГЛЕБІК і Сяргей ЗДАНОВІЧ.

На адной з Брэсцкіх АГЭС.

газіфікацыю Палесся, то яна будзе праходзіць у рамках галіновай праграмы Міністэрства энергетыкі і Дзяржпраграмы.

Акрамя будаўніцтва газаводаў, мы вымушаны выдаткоўваць сродкі на рэканструкцыю і рамонт адміністрацыйных будынкаў. Сярод буйных аб'ектаў — рэканструкцыя базы ў Баранавічах і будаўніцтва адміністрацыйнага корпуса ў Давыд-Гарадку. Вялікая ўвага надаецца санаторыю прадпрыемства. Разважлівае ўкладанне сродкаў у мадэрнізацыю і рамонт корпусу «Надзеля» далю даволі адчувальны эффект. Папулярнасць санаторыя, у тым ліку і сярэд іншаземцаў, вырасла настолькі, што сёння з жадаючымі адпачыць і працавіц здароўе на беразе Мухавца 6 км. Паралельна вылося будаўніцтва размеркавальных сетак у самой Белаўшы за кошт «чорнабыльскіх» грошай. Рабіўся падвод да кожнага дома, праводзілася газіфікацыя ўнутры будынкаў і аб'ектаў устанавіліся газавыя аб'ектаўнае абсталяванне. Экалагічна чыстае паліва спраўду дайшло да кожнага чалавека.

Сёлета газ падвездзены да перааградакоў. Яшчэ два — раходзяць на наступны год. Таксама зараз распрацоўваецца

Даволі шмат дапамагам сваіму калгасу. Налета плануем рэканструкцыю фермы. Спладзяёмся, што з дапамогай аб'ява-

кама і губернатара, якія заўсёды ідуць нам насустрэчу, гэта ўдасца зрабіць па апошняму слову тэхнікі. Тым больш, што ў 2007 годзе Даманавіч, дзе і знаходзіцца наша гаспадарка, будзе пераводзіцца ў аграгарадок. Намі запла-наваны капітальны рамонт кал-наснай сталойкі. Магчыма, зробім нешта на ўзор каф — пасёлка даволі буйны, і людзі маглі б там праводзіць нейкія ўрачыстасці ды і проста культурна адпачываць. Таксама ў планах будаўніцтва трох кватэр для спецыялістаў гаспадаркі.

У сувязі з пастаянным ростам цен на бензін і дызельнае, усё большую папулярнасць сярод беларускіх аўтамаматаў, прадпры-емстваў набывае звадкаваны газ. Гэта паліва ўжо прайшло аб'ектатку і прыкмылося ў многіх развітых краінах Еўропы. «Брэстаблгаз» зануў актыўную пазіцыю на рынку паслуг па запраўцы аўтамабі-ляў звадкаваным газам і пераво-ду аўтатранспарту з бензіну на больш таннае і экалагічна чыстае паліва. Калі спачатку мы мелі толькі чыстэрны-запраўшчык, то зараз адпаведна з праграмай актыўна развіваем сетку сучасных камфартабельных стацыянарных АГЭС. Запраўкі сёння рэнтабель-ныя, таму гэта тэма для нас пер-спектыўная. Штогод на рэалізацыю праграмы па АГЭС выдаткоўваем каля 2,5 млрд рублёў. Так, сёле-та ўводзім у эксплуатацыю тры за-правачныя станцыі еўрапейскага ўзроўню — адну ў Бярозе і дзве ў Пінску. На наступны год у планах чатыры падобныя станцыі. Калі не пераходзіць пастаяннае ня-стача фінансаў, будзем будаваць. Увогуле сёння мы эксплуатаем больш за 30 АГЭС.

«ЭКАНАМІЧНАЯ БУДУЧЫНЯ ПРАДПРЫЕМСТВА ВЫКЛІКАЕ ТРывОГУ»

— Па выніках 10 месяцаў 2006 года мы спраца-валі з прыбыткам, не размеркава-най частка якога склала каля 4 млрд рублёў, — расказаў **в. а. намеснік генеральнага дырэктара Рыгор БАРАДАУКА**. — Калі ўлічыць, што на пачатку гэтага года даўгі нашага прадпры-емства па крэдытах перавышалі 15 млрд рублёў, то такі вынік можна лічыць надзвычайным. Праблема ж у тым, што грошы гэтыя «папяр-выя» за кошт прыняцця сетак на баланс, за кошт спісанія дэбтор-скай запавычанасці мінулых гадоў і інш. Неразмеркаваны прыбытак (астаткі сродкаў на рахунах падраздзяленняў), які на 31-ы дзень месяца складае каля мілья-ярда рублёў, на наступны дзень фактычна ідзе на аплату газу, вы-платы ў бюджэт (толькі інавацый-нага фонду — каля 1 млрд 200 млн рублёў штомесячна). Да та-го ж мы вельмі многа аб'ектаў бу-дзем у тым ліку і з прыцягненнем уласных сродкаў. І гэта нягледзя-чы на тое, што на бягучы момант сам маем запавычанасць па крэ-дытах каля 10 млрд рублёў. На-туральна, мы імкнёмся яе зніжаць і нават робім гэта больш хуткімі тэмпамі, чым даводзіць наш кан-цэрн. Разлікі за газ з «Белтранс-

газам», як правіла, вядзём свае-часова. Па году гэты паказчык строга трымаем вышэй 100 пра-цэнтаў.

Па такіх паказчыках, як будаў-ніцтва газаводаў, сетак, газі-фікацыя кватэр мы апераджаем графікі. Прычым па апошняму па-казчыку значна — 120 працэнтаў. Газіфікацыя адбываецца не толькі за кошт падвядзення пры-роднага газу — не да ўсіх агра-гарадоў сёння пракладзены газ-аводы. У такіх выпадках мы выкарыстоўваем звадкаваны газ і ўстанавліваем газабалонныя ўстаноўкі. План па газіфікацыі і прыродным, і звадкаваным газам выконваецца на 100 працэнтаў.

Нягледзячы на выкананне асноўных паказчыкаў, з чым у нас праблем фактычна не ўзнікае, будучыня прадпрыемства не мо-жа не выклікаць трывогі. Справа ў тым, што на Брэсцкім доля га-зу, які спажывае насельніцтва, да-статкова высокая: каля 14 пра-цэнтаў. А спажываюць сярэд прам-ысловых прадпрыемстваў, за кошт якіх мы маглі б кампенса-ваць розніцу паміж фактычным коштам «блакітнага паліва» і та-рыфамі, устаноўленымі для бы-тavoга сектара, наадварот, неда-статкова. Так, за 11 месяцаў га-тага года мы фактычна даірава-лі насельніцтва на 6,2 млрд руб-лёў. За кошт фонду перараз-меркавання дзяржава, на колькі зможна, газавікам гэтыя выдаткі кампенсуюць.

Але, на жаль, не ў поўным аб'ёме. А тут яшчэ наш га-лоўны партнёр — Бярозаўская ГРЭС — пачы-нае перахо-дзіць на прамы-я дагаворы з ААТ «Бел-трансгаз». Калі мы страцім свай-го самага буйно-га спажыва-га насельніцтвам газу ў Брэсцкай вобласці стане самай вялікай у краіне — 24 працэнтаў. У такіх умо-вах пра нейкую рэнтабельнасць проста не даводзіцца гаварыць — гэта прамая дарога да стратна-сці прадпрыемства, нестабільнас-ці амаль трохтысячнага калектыву газавікоў вобласці. Таму кіраў-ніцтва «Брэстаблгаза» пры пад-трымцы кіраўніцтва вобласці ўсі-мі сіламі намагаецца захаваць ранейшыя аб'ёмы паставак «бла-кітнага паліва» энергетыкам.

«СЕРТЫФІКАТ АДПАВЕДНАСЦІ — ЗАСЛУГА УСЯГО КАЛЕКТЫВА»

На сёння атрымана 26 спецы-яльных дазволу і ліцэнзій, свед-чанню, атэстатаў на віды дзей-насці, якія ажыццяўляе наша прадпрыемства, — адначасна **начальнік аддзела менеджменту якасці Віталь БУЛЫГА**. — Асноўныя нашы віды дзейнасці — гэта будаўніцтва, мантаж, рамонт, наладка газавога абсталявання, эксплуатацыя сістэм газазабеспа-чэння, перавозка пасажыраў і гру-заў, дзейнасць у галіне сувязі, бу-даўніцтва і праектаванне будын-каў і збудаванняў першага і дру-гога ўзроўня адказнасці, будаў-ніцтва ацяплення, водазабеспяч-эння.

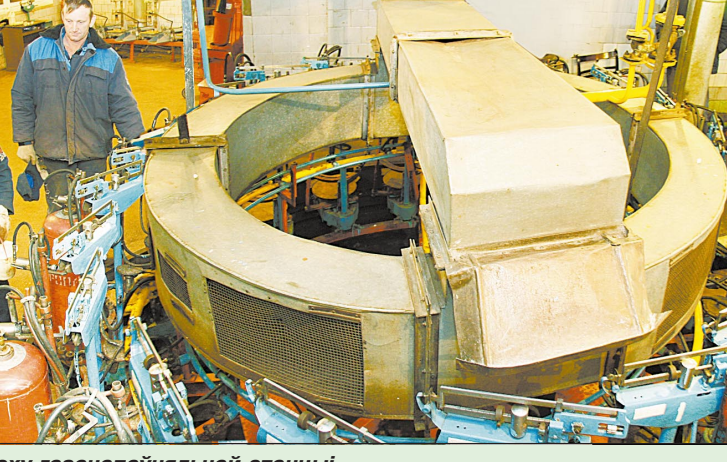
Распрацоўку і ўкараненне сі-стэмы менеджменту якасці ў ад-паведнасці з патрабаваннямі СТБ ІСО 9001-2001 мы распача-лі з ліпеня 2004 года. Было пра-ведзена адукацыйнае кіраўнікоў усіх філіялаў «Брэстаблгаза», упаву-наважаных па якасці, створана і атэставана служба сістэмы яка-сці. За гэты перыяд створана 2 до-кументаў у сістэме менедж-менту якасці, якія і былі прад'я-ўлены для правядзення аўдыту і сертыфікацыі. Вынікам напружа-

— Напрыканцы гэтага года наш калектыв атрымаў сертыфікат адпаведнасці на сістэмы па кіраванню якасцю ІСО 9000, — гаворыць начальнік аддзела менеджменту якасці Віталь БУЛЫГА і інжынер Галіна НОВІК.

Галоўны інжынер Яўген ІЗЭРГІН: хутка газ прыйдзе і ў Дамачава.

У Брэсцкім цэху газанапаяўняльнай станцыі.

най работы не толькі нашага ад-дзела, а, лічу, і ўсяго калектыву стаў уручаны нам сертыфікат ад-паведнасці.

«ЦЕПЛАТЭХНІЧНАЕ АБСТАЛЯВАННЕ — ПЕРСПЕКТЫВНЫ НАКІРУНАК»

— У сувязі з тым, што асноў-ныя накірунак работы нашага прадпрыемства — гэта абслугоў-ванне газавога абсталявання і сістэм газазабеспячэння, нату-ральна, што мы займаемся і цепла-тэхнічным абсталяваннем. Ка-лі сказаць проста — газавымі ка-тламі, — расказаў **начальнік ад-дзела галоўнага энергетыка Ге-надзь ДЗЕМІДОВІЧ**. — Яшчэ ў недалёкім мінулым абсалютная большасць беларускіх карыста-цельнікаў такога абсталявання мелі катлы вытворчасці краін СНД. Сёння карціна істотна змя-нілася: у канцы 90-х — пачатку 2000-х гадоў да нас стала атра-на паступаць больш сучаснае і дасканалае цеплатэхнічнае аб-сталяванне заходнеўрапейскай вытворчасці. Своечасова адса-чытаўшы тэндэнцыю, мы пачалі планавачы сваю работу менаві-та з такімі катламі.

Некалькі гадоў та-му мы пачалі абу-ваць сваіх спецыя-лістаў, арганізавалі групу па сэрвіснаму абслугоўванню, а з пачатку 2006 года стварылі аддзел галоўнага энерге-тыка. Калі ў пер-шыя гады такой на-шай дзейнасці пад-рыхтоўку спецыя-лістаў даводзілася праводзіць у асноў-

ным у прадстаўніцтвах кампаній —вытворцаў абсталявання, то сёння на базе нашага прадпры-емства сумесна з прадстаўніц-твам нямецкай фірмы Visman створаны тэхнічны з самым сучасным дзеючым абсталяван-нем, якое найчасцей выкарыс-тоўвае наша насельніцтва.

На базе катла плануецца пра-водзіць адукацыйнае работнікаў усіх структурных падраздзяленняў «Брэстаблгаза» з мэтай пашы-рыць аказанне паслуг насельні-цтва з мэтай ад вас залежыць, якую тэмпературу і калі задаць у вашым жыллі. І ніякай прывяз-кі да ацяпляльнага сезона ці планавога адключэння гарачай вады. Устаноўка і абслугоўван-не перспектыўны накірунак у нашай рабоце.

Матэрыял падрыхтавалі Віктар ПАЗНЯКОЎ, Сяргей ПРОТАС, Яўген ПЯСЕЦКІ (фота).

Побач з санаторыем красуецца будынак царквы, які ўзведзены за ўласныя сродкі супрацоўнікаў УП «Брэстаблгаз».